

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE ■ P.O. BOX 03206 ■ CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Vasaris - February 18, 1982 Nr.7

TAUTINĖS MINTIES LIetuvių LAIKRAŠTIS

REAGANO BIUDŽETAS

Tarp vilties ir realybės

Vytautas Meškauskas

Pereitą savaitę paskelbtas Reagano administracijos biudžetas sukėlė nemažą susidomėjimo ir davė pakankamai medžiagos diskusijoms. Mat, prezidentas apsisprendė ir 1983 m. laikytis pradėto kuro: sumažinti mokesčius ir federalines išlaidas, bet padidinti sumas karo reikalams. Aišku, kad to siekiant negalima biudžeto subalansuoti ir todėl prezidentas Reaganas, kuris prieš metus gąsdino federaline skola artėjančia prie vieno trilijono dolerių, dabar staiga turi aiškinti, kad ūkinio atoslūgio metu deficitas yra ne tik nebaisus, bet ir reikalingas. Ne be to, kad čia nebūtų tiesos Deficitas praeityje ne tik padėjo atskiriems žmonėms pergyventi depresiją, bet ir pagreitindavo ūkinį atkurtumą. Tačiau, jei deficitas perdidelis, jis bėgiamiesiems reikals sutraukti laisvą kapitalą, nepalikdamas jo ūkinio atsigavimo reikalams -- per daug norinčių skolintis pakelia nušimčius už paskolas, kas ūki paraližuoja.

Ar Reagano siūlomas biudžetas 91.5 bilijonai dolerių gali būti palaima, ar apsunčinimas krašto ūkiui? Kritikai visų pirma sako, kad toks deficitas gali būti tik palankiausia aplinkybė esant. Kiek pesimistiškiau žiūrint į ateitį reikia laukti ne 91, bet 150 bilijonų dolerių deficito. Antra, deficitas pateisinamas, jei jis padeda žmonėms pergyventi krizę, bet mūsų atveju deficitas tik pasunkina jų padėtį, nukirsdamas tiems reikalams numatytas išlaidas. Pagaliau yra dar vienas momentas: ar tikslu taip didinti išlaidas krašto apsaugos reikalams?

N.Y. Times šiu reikalu taip samprotavo:

Pereitais metais Reaganas insistavo, kad viskas būtų paaukota ūkiniam atkurtumui. Be jo negalima pasiekti nei socialinės taikos, nei karinio stiprumo. Net karinei publikai, kaip West Point kariūnams, jis dėstė: 'Pirmas žingsnis mūsų saugumo sustiprinimui turi būti ekonominis atsinaujinimas. Judri ir besiplečianti ekonomija reikalinga tyrinėjimams, technologijai, pramonei ir galimybei aprūpinti jus tuo, kas reikalinga jūsų profesijos praktikai ...'

'Ūkinis atsinaujinimas reikalauja ne tik geresnių šaudmenų fabriko. Vertinant kiekvieno ginklo kainą niekada negalima užmiršti ekonominio faktoriaus saugumo klausimuose ... Amerika negali, kaip Sov Sąjunga, būti militariniai stipri, bet ūkiniai sustingusi. Laisvi žmonės nesileis taip išnaudojami. Be ūkinės gerovės Reganas negalės laimėti ginklų lenktynių, kuriomis jis tikisi priversti Kremlių susitarti dėl ginklavimo sumažinimo ir sulaikyti jį nuo agresijos.'

'Amerika taip pat negali išlaikyti savo sąjungininkų jėga, kaip tai daro Kremlius. Vakarų santarvę ardo tokie ūkiniai fenomenai kaip energijos tiekimo nutraukimas, recesijos ir aukšti nušimčiai už paskolas. Siame fronte ūkinė gerovė yra vertingesnė už raketą.'

'Nors diplomatija reikalinga karinės talkos, Amerika gali pralenksti Rusiją tik ūkine stiprybe. Net čia savo pašonėje, Karibų jūroje, karinė persvara neatstoja prekybos nuolaidų ir ūkinės pagalbos, galinčios paveikti vargą, kuriuo rusai minta.'

(Nukelta į 2 psl.)

ALT Clevelando skyriaus pirm. A. Pautienis atidaro Vasario 16 minėjimą Clevelande. Prieky organizacijų vėliavos. J. Garlos nuotr.

Vasario Šešioliktoji Clevelande

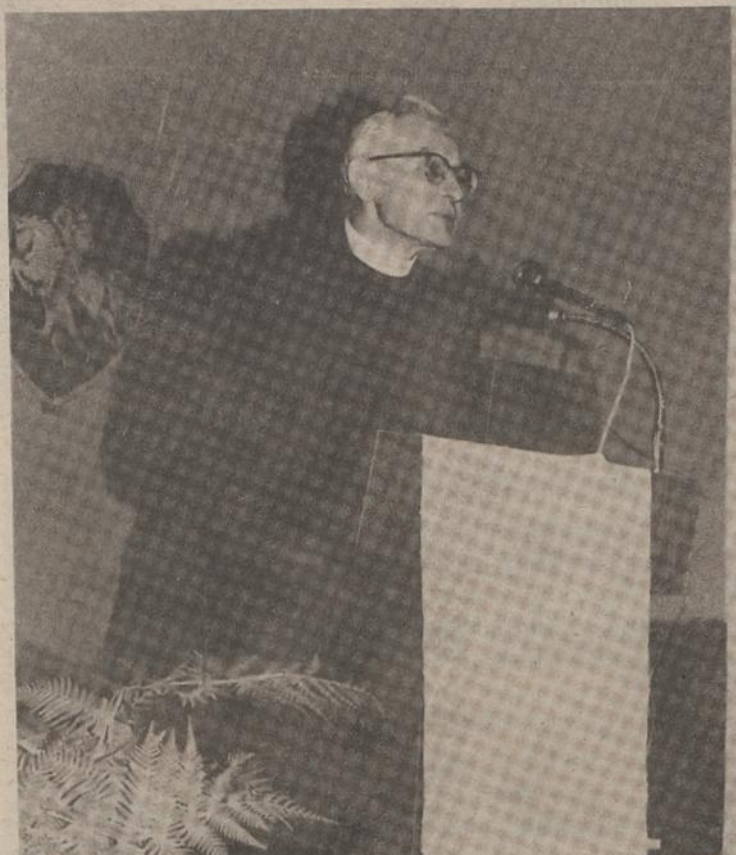
-- 'Sąžinės sąskaitos valanda'

Aurelija Balašaitienė

'Tai yra sąžinės sąskaitos valanda', kalbėjo Clevelande žurnalistas, publicistas ir patriotas, 'Lietuviai Sibire' knygos autorius, kun. dr. Juozas Prunskis.

Kasmet laukiame mūsų didžiosios tautos šventės su viltimi joje rasti savo silpstančiai dvasiai atgaivos, tautinio idealizmo renesanso, kovos už laisvę stiprinimo. Kasmet raginame minėjimų rengėjus ieškoti metodų, kurių išdavoje į tą mūsų tautinės dvasios manifestą su įdomumu ir entuziazmu įsitrauktų jaunimas, o eilinis dalyvis salę paliktų dvasiniame pakilime.

Džiugu buvo stebėti skelbimus spaudoje, kad pagrindiniu kalbėtoju į Clevelandą pakviestas kun. dr. Juozas Prunskis, kurio knygos pristatymas buvo surengtas Cleve-

Pagrindinis minėjimo kalbėtojas kun. dr. Juozas Prunskis. J. Garlos nuotr.

lando Neringos Tunto skaučių iniciatyva, dalyvaujant Lietuvos generaliniam konsului Anicetui Simučui iš New Yorko.

1982 metų vasario 14 dienos popietę DMNP parapijos salė prisipildė patriotiškai nusistačiusiais lietuviais. Dauguma ant savo pečių jau neša sunkoką metų našta. Kur-nėkur švysteli jaunesnis veidas, o keli jaunimo atstovai, savo organizacijų ipareigoti, kaip gai vūs rašos lašeliai, maišėsi vyresniųjų tarpe.

Minėjimą atidarė Clevelando ALTo skyriaus pirmininkas inž. Algis Pautienis, po trumpo žodžio programos vadovavimą pavesdamas Daliai Orantaitei ir Linui Jokūbai-

čiui, kurie savo grakščiu žodžiu ir simpatinga laikysena sumaniai kovojo su programos komplikuota eiga. Po tradicinio vėliavų įnešimo, himnų, invokacijos ir proklamacijų skaitymo, pirmuoju buvo pakviestas kalbėti kongreso atstovas John M. Ashbrook, kuris ir pernai buvo pagrindiniu mūsų minėjimo kalbėtoju. Nors jo kalba buvo labai trumpa, trukusi vos devynias minutes, tačiau tai, ką jis pasakė, galima buvo sutraukti į tris minutes. Tai buvo pasikartojantis varijantas temos 'istorija mus moko, kad vienos tautos laisvės netekimas yra taip pat ir mūsų pačių laisvės netekimas'.

(Nukelta į 13 psl.)

Lietuvos kariuomenės kūrėjai savanoriai ir Klaipėdos sukilimo dalyviai Vasario 16 minėjime Clevelande. Iš kairės: Jonas Lozoraitis, plk. Valdemaras Šenbergas, Vincas Bartuška, Pranas Mašiotas ir Aleksandras Johansonas. J. Garlos nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Dirva*

Teisybės žodžiai Madrido konferencijoje, bet jie nepakeičia padėties. - Pietų Afrika perka sovietų auksą.

Vasario 9 vėl prasidėjusi Madrido konferencija dėl Europos Bendradarbiavimo pagal Helsinkio Baigiamąjo Akto principus ši kartą susilaukė didesnio susidomėjimo. Mat, atsitiktinai (rotacinu būdu) konferencijai turėjo pirmininkauti Lenkijos delegatas, o NATO kraštai buvo sutarę iškelti Lenkijos klausimą. Tai buvo kompromisas tarp JAV ir Vokietijos pažiūrų. Washingtono vyravo nuomonė, kad po Lenkijos įvykių konferencijoje negalima dalyvauti, o vokiečiai atstovavo pažiūrą, kad konferencija yra kaip tik tinkamiausias forumas kaltinimams iškelti. Jie teisingai spėjo, kad sovietai nenorės paskelbti Helsinkio aktą mirusių, nes jis, bent jų akyse, yra teisinis teritorialinio status quo pripažinimas.

Taip ir atsitiko. Kaltinamąjį aktą sovietams ir pakalikams Lenkijoje perskaičius atvyko pats Valstybės sekretorius Haig. Pirmininkavęs Lenkijos užsienio reikalų viceministeris Josef Wiercz stengėsi kaip nors Haigo kalbą atidėti iki sekančio posėdžio, numatyto penktadieniui. Lenkas aiškino, kad taisyklės numato tik rytmetinį posėdį, kuriam Haigo pareiškimui nebūtų vietos. Po beveik 7 valandų ginčų dėl darbotvarkės, lenkas nusileido ir Haigas perskaitė savo pareiškimą:

"Mes esame atsidūrę pokario Europos istorijos kryžkelėje. Mes turėjome vilties, kad Helsinkio pažadai ir principai bus įgyvendinti. Iš Madrido mes turime duoti aiškų signalą, kad išplidysime tą pažadą ir laikysimės tų principų. Priešingu atveju Helsinkio Aktas ir susitaikymo procesas, kuri jis simbolizuoja, bus labai rimtai, greičiausia — neišgydomai pažeistas."

"1975 m. 35 valstybių galvos pasižadėjo siekti Europos padalinimo ir žaizdų užgydymo. Pagarba žmonių ir tautų teisėms turėjo sudaryti pagrindą didesniajam saugumui ir bendradarbiavimui. Turėjo prasidėti nauja gaudynė pasitikėjimo, prekybos, susisiekimo ir laisvės. Europa turėjo atstatyti savo vienybę".

Iš tikro tačiau — dėstė toliau Haig — nepaisant derybų ir aiškinimosi per išėjusius metus Madride, lenkų tautai, kurios likimas yra susijęs su visos Europos saugumu, buvo neleista pačiai tvarkyti savo reikalus.

Kaip galima buvo laukti, Lenkijos vyriausybė ir so-

vietai, kuriuos Haigas apkaltino 'kurstant ir remiant Lenkijos vyriausybės akciją prieš savo pačios piliečius', pareiškė, kad Haigo pareiškimai yra neleistinas kišimasis į Lenkijos vidaus reikalus.

Kalbėdamas Europos ūkinės Bendruomenės, kurią sudaro 10 valstybių vardu Belgijos užsienio reikalų ministeris Leo Tindemans iš esmės palaikė Haigo kaltinimą: "Kaip mes galime susitarti dėl naujų sutarčių Madride, jei prieštaravimas tarp faktų ir jau sutarto teksto yra toks ryškus" — klausė jis.

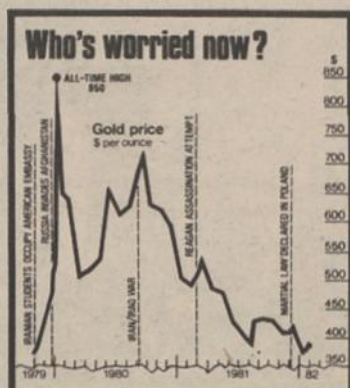
Haigas tarp kitko siūlė ir išeitį: jei karo stovis Lenkijoje būtų atšauktas ir suimtieji paleisti, JAV ir jų sąjungininkai yra pasiryžę prisidėti "prie didelio masto programos padėti Lenkijai nugalėti ūkinius sunkumus, įskaitant ir žemės ūkio produktų trūkumą ir masyvią užsienio pagalbą skoloms užsieniui". Spaudos konferencijoj Haigas paneigė, kad JAV norėjusios pasitraukti iš konferencijos, sakdamas, kad "mes čia esame, nes remiame Helsinkio procesą."

Sovietų užs. reik. viceministeris Ilyčevs aiškino, kad nėra jokio politinio, moralinio ar teisinio pagrindo Madride aiškintis Lenkijos situaciją. Toliau jis puolė JAV už paramą 'Izraelio agresoriams', karinę pagalbą 'krūvinai Salvadoro juntai', už bendradarbiavimą su 'Pinochet klika' Čilėje ir rėmimą Pietų Afrikos rasistų terorui.

Nepaisant to, pats Ilyčevs pradėjo nagrinėti Lenkijos būklę, kuri susidariusi dėl JAV politinių, ūkinių ir ideologinių samokslų kurstymo.

Kiek palietė Lenkijoje siaučianti ūkinė krizė Sovietų Sąjunga? Gana smarkiai net ir tuo atveju, jei ji nepadėtų Lenkijai mokėti skolų Vakarams. Neseniai sovietai prašė 16 vokiečių ir 10 japonų firmų pratęsti jai kreditą keliems mėnesiams. Mat, sovietai tom firmom turėjo sumokėti 1,26 bilijonus dolerių. Jos tačiau kreditą pratęsti atsisakė. Iš viso sovietai skolingi Vakarams apie 18 bilijonų dolerių, kas nėra daug atsiminus, kad dar pereinamųjų metų pradžioje jie laikė užsienio bankuose 8,6 bilijonus dolerių. Ta suma tačiau dabar sumažėjo iki 2 bilijonų. Dabar sovietai paprašė europiečių jiems paskolinti papildomus 137 milijonus dolerių dujų lini-

jos iš Sibiro į Vak. Europą statybai finansuoti, bet negavo. Sovietai iš parduodamų dujų šio dešimtmečio gale tikisi uždirbti apie 5 bilijonus dolerių svetimos valiutos kasmet.

Negalėdama gauti naujų paskolų, Sovietija yra priversta pardavinėti didesnius kiekius naftos, aukso ir deimantų. Didelė sovietų aukso pasiūla, nors dabar jie savo auksą pardavinėja ne vienoje vietoje — Zueriche, bet taip pat ir Londone, Hongkongo ir New Yorko biržose, privedė prie aukso kainų sumažėjimo, nors ne taip katastrofiškai kaip galėtų būti. Finansiniuose sluoksniuose eina gandai, kad 2 bilijonus dolerių vertės aukso nupirko kapitalistinė ir anti-komunistinė Pietų Afrika, kad neleistų aukso kainoms dar smarkiau kristi. Mat, Pietų Afrika yra didžiausias aukso tiekėjas. Jos gamyba yra dvigubai didesnė negu sovietų, kurie išsiskala maždaug 300 tonų aukso per metus. Aukštos aukso kainos leidžia ji kasti ten, kur anksčiau neapsimokėjo. Maždaug pusė visame pasaulyje iškasamo aukso — 500 to — eina papuošalų pramonei. Pareikalavimas ir čia dėl visame pasaulyje vykstančios ūkinės depresijos, palyginus su ankstyvesniais metais sumažėja beveik trečdaliu. Sakoma, kad ir P. Afrikos deimantų kasyklų savininkai tais pačiais kainų palaikymo tikslais pirkė didesnę ir sovietų deimantų kiekį. Kaip matome iš brėžinio aukso kaina, pasiekusi zenitą 1979 m. pabaigoje, sovietams įsiveržus į Afganistaną, greitai krito. Prasidėjusį kritimą tik trumpai sulaukė Irano-Irako karas, pasikėsinimas prieš Reaganą ir tik truputį karo stovio Lenkijoje paskelbimas.

OPPORTUNITY FOR JOURNEYMEN or SKILLED HELP
COLD HEADER OPERATORS 3/16: SACMA HEADERS. SET UP MEN and
THREAD ROLLERS. 0-500 HARTFORD ROLLERS
Steady work. 50 hour work week, benefits.
Apply call or write to: President
WHITESSELL MANUFACTURING INC.
Avalon Avenue, P. O. Box 2571
Muscle Shoals, Alabama 35660 (5-9)

■ Iš kitos pusės

Prieš kiek laiko šioje vietoje passigedau mūsų laikraščiuose kryžiažodžių. Man pasirodė, kad tai spragai padengti tūlas dienraštis net vedamuosius pavartojo. Tur būt dėl to vienas skaitytojas man atsiuntė ATEITIES pereinamųjų metų 8 Nr. Tai labai gražiai leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas, minintis 70 metų sukaktį. Ta proga paberiamas daug gilių minčių. Neišvengiamas Jurgis Gliuda, pavyzdžiui, cituoja žurnalo pradininko Prano Dovydaičio credo, kuris anot Gliudos yra 'lakus ir pramatantis posakis, pagrįstas visuotinumu, kuris (yra — vm) už laiko ribų':

"Bevielio telegrafo gaudynėje, dirbant dėl ateities, reikia plačios programos, naujų darbo sričių ir naujų dirvonų spaudos arklu judinti."

Netrūksta nuoširdžių prisipažinimų:

"... kai patekau į Kauną studijuoti, tai jau gerokai sugadinau ir popieriaus ir rašalo"... (red. Paulius Jurkus)

arba:

"Perskaitęs man siūlomos temos pavadinimą, priėjau išvados, kad man siūdoma pranašo rolė... iki paskutinės dienos tikėjau, kad Carteris jokių būdu prieš Reaganą nepralaimės".

Nepaisant tokios sau pačiam atestacijos, Viktoras Nakas patiekė du su puse puslapių apie išeivijos ateitį. Tuo, žinoma, žurnalas dar neišsiskiria iš kitų mūsų leidinių. Tiesa, dar yra šešios labai gražios vestuvių nuotraukos. Atrodo, lyg jom būtų skirtas priešpaskutinis puslapis.

Jame nupaišyti du medžiai, virš kurių bučiuojasi du karveliai. Apačioje parašas:

"GANA MUMS VESTUVINIŲ AUDRŲ".

Bet tai dar ne viskas. Sekančiam psl. paaiškinama, kad reikia puslapį su piešiniu atitinkamai sulenkti. Tai padarius matosi lekiantis gantras su naujagimiu ir skaitome:

"JAU LAIKAS SUSILAUKTI GANDRŲ."

Ką gi — Dieve padėk — bet neatrodo, kad būtumėm pasiekę bevielio telegrafo gaudynę.

REAGANO BIUDŽETAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

'Sutraukiant, jei karas neišmanomas, Amerikos ekonomija yra stipriausias demokratijos ginklas. Jei reikia pasirinkti tarp efektingo ūkinio atkūtimo ir karinio sustiprėjimo, amerikiečiai neturėtų dvejojti atiduodami ekonomijai pirmenybę.'

Atrodo, kad dėl to administracija turės daug aiškintis. Tiesa, jos retorika yra drąsi, tačiau kai reikia imtis žygių, narsumas smarkiai sumažėja. Kad ir pavyzdžiui, sumokant iš valstybės išdo lenkų skolas dalį. Administracija taip pat nebando sustabdyti ginklų tiekimo iš Kubos ir Sovietijos į El Salvadorą ir kitas lotynų Amerikos valstybes, kas ypatingai nepatinka konservatyvams, kurie norėtų ne tik to, bet iš viso Castro režimo likvidacijos. Jei dėl to administracija susilaukia kritikos iš dešinės, iš kairės ji susilaukia kritikos dėl pasyvios laikysenos Lenkijos byloje. Žodžiu, ir šioje srityje, kur trumpa — ten trūksta.

Ir Vakarų Europoje, kur esama 25 milijonai bedarbių, pirmumas atiduodamas ekonomijai, nors į visas jos sostines yra nutaikintos sovietų vidutinės distancijos raketos. Europiečiams atrodo, kad visi sovietų sunkumai kilo iš ūkinio nesusitvarkymo — sistemos netinkamumo ir kad, nepaisant spartaus ginklavinimo, sovietai yra ne ofensyviniai, bet defenzyviniai nusiteikę. Su dabartiniais Kremliaus valdovais gali būti lengviau susikalbėti negu su ateinančia jų karta, kuri mažiau atsimins, bet

turės daugiau raketų ir mažiau generolų kontrolės.

Zinoma, visi tie samprotavimai yra tik įžanga į ginčus dėl 1983 metų biudžeto, kuris pradės veikti š.m. spalio pirmą dieną. Praktika moko, kad ir po to biudžetas yra dažnai keičiamas, taikantis prie dienos reikalavimų. Nežinia, kaip jis atrodys po balsavimo kongrese.

Administracijos naudai kalbata tas faktas, kad faktinai net 100 bilijonų dolerių deficitas nėra labai žymus, turint galvoje trijų trilijonų Amerikos ūkinę apyvartą. Juk proporcingai žiūrint, numatomas deficitas yra mažesnis negu buvo prezidento Hooverio laikais. Palyginimui verta prisiminti ir prezidento Johnsono pastangas išlaikyti visą biudžetą žemiau šimto bilijonų dolerių. Jis padidėjo iki 130 bilijonų. Tuo tarpu Reagano biudžetas numato jau 757.6 bilijonus išlaidų ir 666.1 bilijonus dolerių pajamų. Kai 1983 fiskaliniai metai pasibaigs, tie skaičiai į vieną ar kitą pusę gali pasikeisti net po šimtą bilijonų dolerių. Negalima užmiršti, kad už šių lomų skaičių slypi ir politiniai apskaičiavimai. Kartais administracijai yra naudinga, kad kongresas vienas ar kitas pozicijas padidintų ar sumažintų. Ypač kai atstovų rūmuose dauguma turi opozicijos partiją, kurią būtų galima kaltinti už savo plano nepasisekimą.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

PUBLICATION NUMBER (USPS—157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turini ir kalbą redakcija neatsako.

NENUSTOKIME VILTIES

Lietuvos atstovo dr. S. A. Bačkio žodis, įregistruotas Radio Liberty perduoti į Lietuvą 1982. II. 16 dieną.

Brangūs Tautiečiai,

Lietuvos Pasiuntinybės ir savo vardu nuoširdžiai Jus sveikini Vasario 16 dieną.

Kiekvienas žmogus, kiekviena tauta trokšta laisvės, kovoja dėl jos ir nori savarankiškai tvarkytis, pasirinkti valdymosi lytį laisvai tokią, kokios nori.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimas 1918 m. vasario 16 dieną Vilniuje buvo didingas laisvės ir nepriklausomybės troškimo aktas. Jo signatarai ir visa lietuvių tauta su dideliu ryžtu ir patvarumu siekė Lietuvos nepriklausomybę įgyvendinti. Per visų pasišventimą, aukas ir savanorių, karių kovas — tai buvo realizuota. Lietuvos valstybė buvo atkurta, pripažinta nepriklausoma valstybė ir priimta į Tautų Sąjungą. Šis pripažinimas tebegalioja ir dabar. Lietuvos vardas, palyginus su 1918 metais, yra plačiau žinomas ir minimas visame pasaulyje, dažnai ir tarptautiniuose forumuose, kaip J.T. organizacijos institucijų posėdžiuose ar Helsinkio Baigiamojo Akto apžvalgos konferencijose. Tai yra dėl to, kad Didžiosios Vakarų valstybės — JAV, Didžioji Britanija, Prancūzija, Vakarų Vokietija, taip pat Vatikanas ir eilė kitų valstybių — nepripažįsta prievartinio Lietuvos ir jos kaimynių Latvijos ir Estijos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Šiuo požiūriu svarbų vaidmenį turi mūsų krašte vedama ryžtinga kova dėl pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių bei gaunamos Vakaruose žinios iš Lietuvoje leidžiamos pagrindinio spaudos.

Lietuvių ištikimybė Lietuvos nepriklausomybei yra visur tvirta ir gražiai reiškiasi. Vakaruose gyvenę lietuviai ypačiai jautriai pergyvena Vilniaus lietuvių patriotiškojo jaunimo mintis, paskelbtas 1981 metais vasario 16 dienos proga Lietuvos pagrindinio leidinyje,

AUŠROS 26 numeryje, būtent:

"Mūsų Tėvynės Lietuvos valstybinė nepriklausomybė gyva mūsų širdyse! Lietuvos laisvės idėja dega mūsų protai! Mes, besibagiančio XX-jo kosmoso ir atomo amžiaus vaikai — gimėme vergijoje." ... "Minėdami šią didžią datą, lenkiame galvas tiems, kurie padėjo pagrindus Nepriklausomybei, žuvo už Tėvynės laisvę." ... "Rusiškieji okupantai sutrypė valstybės suverenumą, bet nepajėgs išrauti iš mūsų sielos laisvės jausmo, nepriklausomos Lietuvos atkūrimo troškimo. Mūsų idealas yra visos Lietuvių tautos idealas."

Lenkijos įvykiai ir Vakarų valstybių reakcija dėl jų primins ir mūsų likimą. Kaip žinome, JAV ir kitos Vakarų valstybės insistuoja energingai, kad Sovietų Sąjunga ir Lenkija laikytųsi Helsinkio Akto duotų pasižadėjimų ir suprastų, jog prievarta, jėga ir represijomis negalės jos užgniaužti žmonių laisvės troškimo. Tikėkimės, kad ta Vakarų valstybių laikysena, labai remiama pasaulinės viešosios opinijos privers Maskvą susimąstyti.

Vakarų pasauliui šiandieną žinoma, kad lietuviai — nesiliauja protestuoti prieš priemones, kuriomis Lietuvos okupantas siekia sunaikinti Lietuvių tautos kultūrinius asavitusumus, tradicijas ir kiekvieną tautinio gyvastingumo ženklą bei prievarta rusų kalbą įvesti.

Š. m. liepos 28 d. sukaks 60 metų, kai J. A. Valstybės oficialiai pripažino Lietuvą, Latviją ir Estiją. Ir po šiai dienai JAV vyriausybė, kongresas ir tauta rodo mums didelį palankumą mūsų veikloje dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo. Visi lietuviai esame už tai labai dėkingi JAV vyriausybei ir tautai.

Malonu man pacituoti JAV Valstybės sekretoriaus Alexander M. Haig, Jr. žodžius iš jo atsiųsto man š. m. vasario 1 d. laiško ryšium su Vasario šešioliktąja. Jis rašo:

"Lietuvos Respublikos įkūrimas 1918 m. vasario 16 d. įkūnijo ir įprasmino Lietuvos įsipareigojimą laisvei ir laisvam tautos apsisprendimui. Lietuviai, kaip ir amerikiečiai, ir šiandieną tebėra pasišventę šiems pagrindiniams principams. Jungtinės Valstybės negali leisti, kad Lietuvos valstybinio integralumo pažeidimas būtų užmirštas. Todėl mūsų politika nepripažinti prievartinės Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą lieka tvirta ir ji nesikeis.

Amerikiečių tauta, kaip lygiai Jūs ir Jūsų tautiečiai, nepalaužiamai tiki į galutinį laisvės triumfą."

Lietuvos Diplomatinės Sefo S. Lozoraičio žodis pasakytas per radiją Nepriklausomybės šventės proga.

Nepriklausomybės šventė - Vasario 16-sios diena - yra visados galioje visų lietuvių, tiek sovietų okupuotoje Lietuvoje, tiek užsienio lietuvių tarpe. Lietuvos valstybės atstatymas buvo paruoštas daugelio tautos kartų, kurios savo dvasioje išsaugojo tautines tradicijas, gimtąją kalbą, didingos senovės valstybinę idėją. Sitomis aplinkybėmis atgijo Lietuvos valstybė, niekam negrasinama ir turinti vieną tikslą: mūsų tautos gerovę bei pažangą.

Bet tai nesulaikė Maskvos bolševikiškos vyriausybės. Ji tuojuo puolė Lietuvą, siekdama sunaikinti Lietuvos nepriklausomybę ir įjungti ją į bolševikų valstybę. Tas pasikėsinimas buvo Lietuvos atremtas ir užbaigtas taikos sutartimi.

Toji sutartis buvo smurtu su laužyta 1940 metais, Hitlerio ir Stalino susitarimu. Sovietai žiauriai puolė Lietuvą, ją okupavo ir surengė įprastą sovietam komediją: sovietiškus rinkimus, kuriuose dalyvavo ir okupacinė kariuomenė.

Sitaip buvo sudaryta vadinamoji sovietiška Lietuvos respublika, kurioje po karo žuvo tūkstančiai patriotų partizanų ir kurios spaudoje dar šian dien vargsta mūsų tauta ir kenčia mūsų Bažnyčia. Tačiau mes neprivalome manyti, kad tai galutinis Lietuvos klausimo sprendimas.

Smurtas tarptautiniuose santykiuose yra galimas tol, kol tarptautinė bendruomenė yra dezorganizuota, kaip dabar kad yra; kol neaišku, ar tai bendruomenei daugiau rūpi Sibiro dujų tiekimas Europai, ar Europos sutvarkymas einant civilizuotų žmonių priimtais dėsniais. Šiandien jau yra paaiškėję, jog nepakanka nei sutarčių, nei Jungtinių Tautų, nei Helsinkio ar Madrido pasitarimų, jei turima reikalo su sovietais, ignoruojančiais bet kuriuos teisės ir moralės dėsnius. Tai įrodo ir pasakutiniai įvykiai Lenkijoje ir Afganistane.

Šiandien, švenčiant Lietuvos nepriklausomybės šventę, aš širdingai sveikinu mūsų brolius ir seseris Lietuvoje, kviedamas nenustoti vilties, kad mūsų kraštas atgaus nepriklausomybę. Ir lygiu būdu sveikinu užsienio lietuvius ir lietuves, veikiančius mūsų brangios tėvynės nepriklausomybei atstatyti.

PABALTJO VALSTYBĖS, LENKIJA IR JALTA**BIRUTĖ KEMEŽAITĖ**

1982 m. sausio 21 d. Tėviškės Ziburiuose buvo išspausdintas 'M' straipsnis 'Lenkija parduota Jaltoje'. Jame rašoma, kad Jaltos konferencija vyko 1945 metais, o kiek toliau - kad ji pasibaigė 1944 m. Ar tik nebus korektūros klaida, nes ji negalėjo baigtis (šiuo atveju) pirmą negu prasidėjo.

1943 m. konferencija vyko Teherane. Tai pasaulio padalinimo samokslas pradžia, kurio tąsa buvo perkelta į Jaltą. 1945 m. Potsdamo konferencijoje įvyko galutinis karo grobio pasidalinimo patvirtinimas. Potsdamo konferencijoje dalyvavo tuometinis JAV prezidentas Trumanas.

Kadangi 'M' remiasi tikrai Churchillio laiškais, tai suprantama, kad reikalus sukasi tikrai apie Lenkiją. Tačiau, kaip Arturo Conte savo dokumentaciniame knygoje rašo, Jaltoje samokslas buvo nukreiptas prieš visą pasaulį. Tai žiauriausias tautų išdavimas šiame šimtmečiu.

Pabaltijo valstybės Stalinui buvo padovanotos 1943 m. Teherano konferencijoje jau naujų samokslininkų. Tada Rooseveltas Pabaltijo valstybes Rusijai pripažino net užtikrindamas, kad dėl jų nekariaus. Stalinas tuo pat metu Rooseveltui aiškino, kad jis dar nėra apsisprendęs, ar Pabaltijo valstybes paliks tokias kokios yra, ar suliedins į vieną valstybę. Bet jis garantavo, kad jos bus kietai surištos su Sovietais. Nežmirškime, kad 1943 metais - kada šis samokslas vyko - tos trys valstybės buvo okupuotos vokiečių. Tad rusai 1944 metais į Pabaltijį sugrįžo jau su JAV ir Anglijos pritarimu bei palaiminimu. Kokią reikšmę ir svorį galėjo turėti Molotovo-Ribbentropo paktas - tada, kai Vokietija jau buvo virtusi Rusijos priešu ir ėjo prie pralaimėjimo? Kiek ateičiai galėjo būti autoritetingas nugalėtos Vokietijos parašas? Todėl Stalinui buvo labai svarbus naujas samokslas su tuo metu galingiausiomis valstybėmis, ypač su JAV, iš kurių jis gavo net daugiau negu norėjo ...

Pabaltijo valstybių išdavimas buvo pakartotinai patvirtintas Jaltoje ir Potsdame. Šių valstybių niekas negynė. Tad Pabaltijo valstybės yra taip pat Jaltoje parduotos, nes Teherano konferencija yra Jaltos nutarimų (pasaulio padalinimo) užuomazga, o Potsdamo konferencija - užbaigiamoji dalis ...

Tačiau Lenkija Jaltoje turėjo smarkų gynėją - Churchillį. Stalinas reikalavo pripažinti ir palaikyti Liublino komitetą, o Churchillis reikalavo pripažinti Londono lenkų vyriausybę. Pagaliau buvo sutarta sudaryti laikiną lenkų vienybės vyriausybę, į kurią įeity ir lenkų vadai gyvenantys išeivijoje. Jaltoje lenkams net buvo pripažintos reparacijos. Lenkai Jaltoje nukentėjo mažiau negu lietuviai dar ir todėl, kad išeivijoje gyvenantys jų tautiečiai smarkiai kovojo, spausdami Anglijos ir JAV valdžią padėti Lenkijai. Todėl Lenkija nebuvo okupuota ir prijungta prie Sovietų Sąjungos, bet pa-

likta satelitinė valstybė.

Paskutinę konferencijos dieną buvo pasirašytas dar vienas svarbus dokumentas pareiškiantis užgrobtoms tautoms teisę tvarkytis demokratiškai, laisvai išsirinkti valdžios organus. Tai parodo vakariečių naivumą, akla pasitikėjimą Stalinu. A. Conte pastebi, kad vakariečių pataikavimo Sovietams politika paskatino Sovietų vėlesnius imperia listinius, įžulius veiksmus.

Conte rašo, kad arkivyskupas Spellman, sušinojęs iš Roosevelto apie pasaulio padalinimo planą, išsigandęs klausiamai priminė, kad tokiu būdu Austrija, Vengrija, Kroatija ir daug kitų valstybių taps komunistinėmis. Į tai Rooseveltas šaltai atsakė: 'Taip. Ir paaiškino, kad jis tiki, jog po kokios dešimties metų europiečių įtaka rusus padarys kultūringesniais, mažiau barbariškais, o tada prievartinė draugystė pavirs patvaria draugyste.

Nicholas Bethell knygoje 'The Last Secret' rašo, kad Jaltoje buvo susitarta prievarta Sovietams sugrąžinti nenorinčius grįžti pabėgėlius, sovietų karius ir civilius. Jis aprašė, kaip žiauriai, barbariškai britai juos sugrąžino. Panašiai pasielgė ir amerikiečiai.

Arturo Conte ir Nicholas Belhell knygas reikėtų perskaityti visiems išeivijos lietuviams ypač dalyvaujantiems Lietuvos laisvinimo veikloje.

BEVERLY SHORES**NEPRIKLUSOMYBĖS DIENOS MINĖJIMAS**

Beverly Shores Lietuvių klubo rengiamas Nepriklausomybės dienos minėjimas įvyks vasario 21 d., sekmadienį, 12 val. p. p. šv. Onos bažnyčioje. Šv. Mšias atnaušaus kun. Jonas Borevičius, S. J. Po pamaldų Michigano City, Holiday Inn restorane, įvyks bendri pietūs. 2:30 val. p. p. persikėlus tose pačiose patalpose į kitą salę, vyks šventės minėjimas.

Pagrindinę kalbą pasakys Vytautas Kasniūnas, jr. Studijuodamas jis aktyviai veikė jaunųjų akademikų tarpe, skautuose ir neolituanoose. Buvo Korp! Neo-Lithuania Chicagos skyriaus pirmininkas, žurnalo Lituanus fondacijos pirmininkas, Studentų sąjungos vicepirmininkas, Lietuvių tautinės sąjungos narys.

Meninę programą atliks dainininkė Rita Markelytė-Dagienė, kuri Chicagoje dažnai yra kviečiama dalyvauti meninėse programose. Ji komponuoja muziką liaudies dainoms, o taip pat ir savo kūrybai.

Į Beverly Shores klubo rengiamą Vasario 16 d. minėjimą, nežiūrint oro sąlygų ir kelio toumo, paprastai suvažiuoja daug lietuvių. Namuose pasilieka tik sergantieji. (bs)

Penkios dienos pas Pompano Beach lietuvius

Praleidę Kalėdų ir Naujųjų metų šventes Daytona Beach, Fla., ryžomės aplankyti savo artimuosius, gyv. Pompano Beach ir Hollywood, Fla. Keliaujame patogiu autobusu, pirmuoju keliu, arti Atlanto vandenyno krantų.

Autobusu keliauti patogiu. Gali ramiai pro langus žvalgytis ir stebėti apylinkes. Tiesa, kelionė ilgesnė. Iki Pompano Beach apie 230 mylių keliavome apie 9 valandas. Neprailgo. Važiuojant pirmuoju keliu pietinės Floridos link, nuo Daytona Beach sutinki daug įvairių vaizdų. Pakelėse mažos gyvenvietės, siauras kelias, išsimeję taip vadinami treilerių parkai su kukliais gyvenamaisiais treileriais, kuklios krautuvėlės, šen tai ten mažos įmonės. Bet artėjant prie Atlanto vandenyno krantų vaizdas pagrindinai keičiasi. Kur tik gražesnės vietos, ten jau puičiuojasi daugiaaukščiai pastatai — vadinamieji condominium. Taigi vandenynas vilioja gyventojus. Toliau į Floridos pietus vaizdas keičiasi neatpažįstamai, o Pompano Beach nuostabiai išplitęs, Atlanto vandenyno krantus puošia modernūs, daugiaaukščiai condominium, kuriuose gyvena turtingoji žmonių klasė. Mūsų autobusas stabtelėdavo kiekvienoje autobusų stotelėje, didesnėse vietovėse. Autobusų stotys labai jau kuklios, bet žmonių aptarnavimui pakankamos.

Pompano Beach pasiekėme saulutei besiriant už horizonto. Mus pasitiko mūsų bičiulis Vacys Dzenkauskas, ką tik "ištrūkęs" nuo darbo. Po keliolikos minučių jau ir jų gražiame condominiume, 11 aukšte, prie pat Atlanto vandenyno, žvalgomės nuo balkono į plačiąsias apylinkes. Po konomis plakasi Atlanto bangos, tolumoje regime nuostabiai gražų Pompano Beach miesto vaizdą, ką tik sužibusį margaspalvėmis šviesomis.

Pasirodo pataikėme ir

JURGIS JANUŠAITIS

gerą progą. Tą dieną Birutė Dzenkauskienė šventė savo gimtadienį. Po valandėlės į Dzenkauskų svetinę namus susirinko būrelis jų artimų bičiulių: inž. Vytautas Didžiulis su žmona Jadvyga, inž. Algis Didžiulis su žmona Laima, inž. Donatas Siliūnas su žmona Vida. Visus svečius turėjome progos pažinti jau anksčiau. O lankydami prieš keletą metų Bogotoje, Colombijoje, buvome svetingai sutikti, priimti ir vaišinti inž. Algio ir Laimos Didžiulių. Pažymėtina, kad Didžiuliai, ypač Laima, Bogotoje stipriai judina ir lietuviškojo gyvenimo veiklą.

Tad po keletos metų toks susitikimas mums buvo ypač malonus, tuo labiau, kad šie žmonės turį išskirtiną padėtį visais atžvilgiais, o mums parodė didelį nuoširdumą, žavėjo savo paprastumu ir draugiškumu.

Birutės Dzenkauskienės gimtadienį švenčiame jaučioje aplinkoje geroje nuotaikoje. Jai išreiškiame nuoširdžiausius sveikinimus ir linkėjimus juos palydėdami šampano tostais.

Su mieliais svečiais pasidaliname išgyventų dienų prisiminimais, kalbame apie atsiectus laimėjimus biznyje, apie patį gyvenimą. Daug ko būtų galima iš šių žmonių pasimokyti, nes jų gyvenimo kelias ir atsiekimai nuostabūs.

Inž. Vytautas Didžiulis su gausia šeima prieš trisdešimt trejus metus iš Vokietijos emigravo į Pietų Ameriką, apsigyveno Bagotoje, Colombijoje. Be kalbos ir be turto. Tik pradžia tebuvo gavęs iš imigracinės įstaigos 55 dol. Tad kaip ir daugeliui kitų, turėjo pradėti gyventi iš nieko.

Inž. Vytautas Didžiulis išskirtinų gabumų žmogus, inžinerijos mokslus baigęs Čekoslovakijoje, nenuleidžia rankų ir taria: reikia bandyti laimę, reikia pradėti

gyventi "ant savęs".

Ir jis organizuoja "savo įmonėlę", kuri teikia patarimus kitiems, tikriausakant taiso šaldymo, šildymo sistemas ir kt.

Žinoma, stokoja pinigų, bet savo "įmonę" kiek įmanydamas plečia. Pasirodo, pasirinktas kelias nebuvo klaidingas. Savo įmonę kasmet ugdė, plėtė, vienas kitas bičiulis parėmė doleriu ir štai po trisdešimt trijų metų matome inž. Vytautą Didžiulį vadovaujant Distral SA Bagotoje, Colombijoje, ir Lancaster Steel Co. In. Floridoje, einant Chairman of the Board pareigas. Šios korporacijos apjungia berods dar 21 korporaciją ir sudaro vieną grupę. Šių visų korporacijų metinis gamybos, pirkimo ir pardavimo balansas siekia iki šimto milijonų dolerių. Tad iš to galima įsivaizduoti kokios apimtys yra biznis.

Inž. Algis Didžiulis, inžinerijos mokslus baigęs Colombijoje, yra Distral SA, Bogotoje, prezidentas.

Išskirtinai tenka paminėti ypatingų sugebėjimų ir ryžto inž. Vytauto Didžiulio dukrą Vidą Siliūniene, vyd. v i c e prezidentę Lancaster Steel Co. Inc., kuri vadovauja visam administraciniam aparatui. Tai ypatingai sudėtingas darbas, reikalaujantis gero biznio pažinimo, painių problemų sprendimo. Šiuos didelius gabumus ji bene bus paveldėjusi iš savo tėvelio.

Inž. Donatas Siliūnas, inžinerijos mokslus baigęs Chicagoje, vadovauja įmonėms parūpinti reikiamų medžiagų. Tai labai svarbus, atsakingas, reikalaujantis didelių sugebėjimų darbas.

Didžiulių ir jų šeimos narių vadovaujamose įmonėse dirba šimtai geriausių inžinerių ir keli tūkstančiai darbininkų.

Šių kompanijų paskirtis — elektros jėgainių statybos, garo katilų gamyba. Prekyba išvystyta visame pasaulyje, įvairiose valstybėse. Ypač Pietų Amerikoje, Colombijoje, Venesueloje. Pastaruoju metu baigiami cukraus fabriko garo katilų įrengimai Floridoje.

Šios kelios užuominos liudija, ką galima pasiekti turint reikiamą pasiruošimą, ryžtą, drąsą, riziką. Tai gražiausias pavyzdys inž. Vytauto Didžiulio.

Į šį sudėtingą korporacijų darbą prieš trejetą metų buvo pakviestas ir mūsų bičiulis, ekonomistas, Vacys Dzenkauskas, kuris tiesioginiai vadovauja Clark Boiler Co., Lakelande ir yra Lancaster Steel Co. Inc. iždininkas, taigi neša didelę finansinę atsakomybę.

Inž. Vytautas Didžiulis (kairėje) supažindina su savo gyvenamąja aplinka. Iš kairės Veronika Janušaitienė, Jadvyga Didžiulienė, Birutė Dzenkauskienė ir Vacys Dzenkauskas.

Tokių žmonių būryje pavuoti ne tik malonu, bet ir įdomu, ypač kai bent mažadalmi pažvelgėme į sudėtingų biznių organizavimą, jų ugdymą. Čia minimi žmonės visi yra Korp! Neo-Lithuania korporantai ir juokaudami prisiminėme, ar nebūtų laikas čia įsteigti Korp! Neo-Lithuania padalinį.

Sekančią dieną inž. Vytautas Didžiulis su žmona Jadvyga pakvietė pas save pasisvečiuoti. Aprodė puošnų ir prabangų condominium, susipažinome su tokių žmonių gyvenimo būdu. Buvome svetingai priimti ir vaišinti. Praleidome ištisą popietę. Stebėjome, kad inž. Vytautas Didžiulis, turėdamas begalės svarbių pareigų, darbų, įvairiausių su užsienio valstybių firmų atstovais pasitarimų, rado tiek daug brangaus laiko skirti ir mūsų dėmesiui. O kai jų viename kambaryje stabtelėjome ties įdomiu paveikslu — inž. Vytautas pastebėjo: "tai mano darbas. Jį sudėjau iš 5000 gabalėlių..." Tai jis atliko po sunkių ir įtemptų dienų darbų. Tai tikrai nuostabus, daug kantrybės ir sumanumo reikalaujantis darbas.

Besižvalgant po modernius condominium sužinojome, kad jų kainos siekia nuo 290,000 iki 350,000 dolerių.

Sekmadienį aplankėme Hollywoode gyvenančias mūsų bičiules Eleną Pagirienę su dukra Gailute, buvusias chicagietes. Ir kai prieš kelioliką metų amžinybėn išėjo a. a. Vytautas Pagirys, mūsų šeimos artimas ir mielas bičiulis, žmona Elena su dukra čia pasirinko vietą pastoviam gyvenimui. Mus su Dzenkauskais jos svetingai priima, vaišina ir visą sekmadienio popietę gražiai praleidžiame besidalindami išgyvenimais, stabtelėdami ir ties Chicago lietuvių gyvenimo nuotakomis.

Su savo giminačiais Birute ir Vaciu Dzenkauskais apkeliauvome plačias Pompano Beach ir apylinkes, apžiūrėjome prekybos moder-

nius centrus, vaišinomės tikrai įdomiuose, skanių valgių restoranuose. Po dienos ekskursijų, vakarais besigerėdami iš 11 aukšto balkono, jų jaukaus condominium, Pompano Beach miesto, apšviesto šviesų jūra vaizdais ir besiklausydami čia pat po kojų ošiančio Atlanto dainos, dalinomės pergyvenimais, prisiminimais. Tai buvo malonios valandos svetinguose Birutės ir Vacio namuose. Nepajutome, kaip greitai prabėgo net penkios viešnagės dienos.

Florida graži, įvairi. Joje įvairiose vietose formuojasi naujos lietuviškos salės. Čia daug saulės, o taip pat ir malonaus gyvenimo.

DAYTONA BEACH

PAGERBS JONĄ KASMAUSKĄ IR RODYS FILMĄ PREZIDENTAS ANTANAS SMETONA

Š. m. kovo 13 dieną, šeštadienį, Taikos Princo (Prince of Peace) parapijos salėje, Ormond Beach, bus pagerbtas vyriausias amžiumi šios lietuviškos kolonijos gyventojas Jonas Kasmauskas ir rodomas filmas, pagamintas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos apie Lietuvos Prezidentą Antaną Smetoną, jam atvykus į Ameriką, lankantis įvairiose Amerikos lietuvių kolonijose ir jo laidotuvės Clevelande. Filmas rodo ir šveikšnos vidurinės mokyklos šventinimą Lietuvos nepriklausomybės metais.

Šį renginį su sekančia programa ruošia A. L. Tautinės Sąjungos Daytona Beach ir apylinkių skyrius:

11 val. ryte lietuviškos pamaldos Prince of Peace bažnyčioje. 12 val. priešpiečiai Prince of Peace parapijos salėje. Po priešpiečių p. J. Kasmausko pagerbimas ir filmas.

Kviečiami visi: ne tik Daytona Beach ir apylinkių lietuviai, bet ir lietuviai iš tolimesniųjų kolonijų, nes šis istorinis filmas vargu, ar bus artimu laiku pakartotas Floridoje.

Susitikimas Pompano Beach, Fla. Iš kairės į dešinę: Vacys Dzenkauskas, inž. Vytautas Didžiulis ir Jurgis Janušaitis.

KŪRYBA IR MOKSLAS

PIRMAS RAŠYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS AMERIKOJE

Vyt. Alantas

Pirmas lietuvių tremtinių suvažiavimas Amerikoje įvyko 1948 m. vasario 7 d. New Yorke. Tais metais aš dar tebegyvenau vakarų Vokietijoje ir apie kolegų veiklą Amerikoje sužinojau tik iš J. Kardelio leidžiamo laikraščio — Lietuvių žodis.

Korespondentas apie tą suvažiavimą taip rašė: — 1947 m. buvę susirinkę rašytojai: J. Aistis, Stp. Zobarskas, A. Vaičiulaitis, St. Būdavas ir red. K. Čibiras ir nutarę "suburti Amerikos lietuvių rašytojus". Iniciatyva buvusi perduota J. Aisčiui ir St. Būdavui, kurie "paruošė įstatų projektą ir sukviėtė plačią šalį pasisklidžiusius rašytojus". Pakviestieji atsiliepė entuziastiškai ir visai parėmę susibūrimo mintį.

1948 m. vasario 7 d. Lietuvių Informacijos Centre New Yorke įvykęs JAV lietuvių rašytojų steigiamasis susirinkimas, rašo toliau korespondentas. — Susirinkimą atidarė ir jam pirmininkavęs J. Aistis. Buvęs apsvarstytas ir priimtas įstatų projektas. Taip pat buvęs aptartas ir tolesnio veikimo planas: — išleisti Draugijos metraštį, o vėliau, jei būsiančios palankios sąlygos, ir žurnalą, leisti mūsų klasikų ir naujosios literatūros rinkinius raštus, ruošti literatūros ir dainos vakarus, rūpintis lietuvių rašytojų kūrybos vertimu į anglų kalbą ir t.t.

Buvusi išrinkta Draugijos valdyba, kuri taip pasiskirsčiusi pareigomis: J. Aistis — pirmininkas, J. Tysliava — vicepirmininkas, St. Būdavas — sekretorius, K. S. Karpis — išdininkas ir V. Krėvė — narys. Revizijos komisiją sudarė: A. Vaičiulaitis — pirmininkas, Stp. Zobarskas ir L. Žitkevičius — nariai.

Be to, Draugijos planams vykdyti buvusios išrinktos šios komisijos: metrasčio — V. Krėvė — pirmininkas, J. Aistis ir J. Tysliava nariai; knygų leidimo —

V. Krėvė, J. Aistis, J. Tysliava, A. Vaičiulaitis, K. S. Karpis, Stp. Zobarskas ir L. Žitkevičius.

Korespondentas savo pranešimą baigia šiais žodžiais: — Susirinkimas praėjo draugiškoje ir darbiningoje pasitarimų nuotaikoje. Dalyvavo gražūs būrys rašytojų iš artimesnių bei tolesnių valstybių. Tie, kurie dėl didelių atstumų... atvykti negalėjo, pranešė raštu savo norą priklausyti šiai Draugijai". Apačioje nurodytas Draugijos adresas.

Skaitant tą informaciją, kyla kai kurių neaiškumų. Susidaro įspūdis, kad susikūrė ar atsikūrė dvi rašytojų Draugijos: viena Tuebingine 1946 m., o kita — New Yorke 1948 m. Kita vertus, New Yorke susirinkimas įvyko praėjus metams nuo Augsburgio suvažiavimo, kur irgi buvo priimti nauji Draugijos įstatai, išrinkti Draugijos organai, aptarta veikla ir t.t. bet New Yorke susirinkime apie tai nieko nekalbama, lyg jokios rašytojų organizacijos Vokietijoje ir nebūtų buvę. O gal apie tai tik neparašė Lietuviško žodžio korespondentas? Galėjo ir taip atsitikti, kad, užėjus emigracijai, Draugijos vadovybė ir pati organizacija Vokietijoje "išgaravo"...

Antras rašytojų susirinkimas buvo Chicagoje

Žinoma, yra skirtumas tarp suvažiavimo ir susirinkimo. 1952 m. sukako Draugijos gyvavimo dvidešimmetis ir ta proga Chicagoje turėjo būti ta sukaktis kaip reikiant atžymėta, bet, nežinau kodėl, išėjo kiek kitaip. Gal trūko propagandos, gal Draugiją buvo apėmus "nuovargis", gal buvo kitokių priežasčių, kad tas "jubiliejinis sąskrydis" praėjo beveik nepastebėtas. Susirinkimas įvyko 1952 m. rugsėjo 25 d. Atsitiktinai ir man teko jame dalyvauti.

Lietuvių Rašytojų susirinkimo Chicagoje 1952 m. prezidiumas. Iš kairės: neatpažinta mergina, Gaučys, J. Petrėnas, pirm. Vyt. Alantas, prof. V. Biržiška, kalba gen. konsulas P. Daužvardis.

Posėdžiai vyko Lietuvių Auditorijoje. Susirinkimą sveikino dar tada gyvas kons. Daužvardis ir kiti veiksniai, bet... atidarymo posėdyje dalyvavo tik 17 užsiregistravusių kolegų, nors Draugija turėjo apie 100 narių, o su visa publika gal auditorijoje ir buvo apie 30 dalyvių. Žodžiu, siliukė buvo apytuštė. Įdomu, kad ir Chicagoje gyvena kolegų toli gražu ne visi pasirodė...

Numanu, kad toks "pasimetęs" susirinkimas jokių svarbesnių veiklos ar organizacijos klausimų negalėjo svarstyti. Aplamai susirinkimas man paliko slegiantį įspūdį. Vakare buvo literatūros vakaras, kolegų skaitė savo raštus, bet ir ta vakaronė įspūdžio nepataisė: buvo jaučiamas nuovargis, išsisėmimas, stagnacija...

Taigi, Lietuvių Tremtinių Rašytojų Draugijos organizacinis gyvenimas rėkėsi Tuebingine, Augsburgu, New Yorke, Chicagoje, o dabar bus pademonstruotas Clevelande. Tai bus 5 Draugijos sąskrydis, bent aš daugiau neatsimenu. Reikia tikėtis ir laukti, kad jis praeis sklandžiai ir našiai. Žinomas, kažkokių naujovių laukti būtų per drąsu, — galų gale sunku apie tai kalbėti neturint suvažiavimo darbotvarkės — bet pažmonės gal ir bus naudingos kolegų savitarpio santykiams "sušildyti"...

PASKIRTOS PREMIJOS UŽ STRAIPSNIS APIE LIETUVĄ

Jury komisija: inž. Gr. Lazauskas, dr. J. Valaitis ir Ant. Adomėnas paskyrė Amerikos Lietuvių Tarybos premijas už straipsnius apie Lietuvą kitataučių spaudoje. Pirmą premiją, 500 dol., paskirta prof. V. S. Vardžiui, Norman, Oklahoma, antrą premiją, 300 dol., paskirta Gintei Damušytei, Woodhaven, N. Y. ir trečią premiją, 200 dol., Aldonai Ryan, žurnalo "Vytis" vyr. redaktorei, Centerville, Ohio. Premijų mėcenatas kun. dr. J. Prunskis. Premijos įteiktos 1982 m. vasario 14 d. 2 val. p. p. Marijos aukšt. mokyklos salėje per Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimą.

60 M. KAI JAV PRIPAŽINO LIETUVĄ DE JURE

Jungtinės Amerikos Valstybės Lietuvą, Latviją ir Estiją pripažino de jure 1922 m., taigi šiemet sueina 60 m. sukaktis. Šis klausimas buvo svarstytas Jungtinio Pabaltiečių Amerikiečių Komiteto Washingtono posėdyje. Sutarta visų trijų tautų vardu suruošti šios sukakties minėjimą Washingtono, pakviečiant vyriausybės narius, kongreso atstovus ir kitus įtakingus Washingtono žmones. Pabaltiečių komiteto posėdžio metu išklausyti pirmininko ir kitų pareigūnų pranešimai, aptarti ateities veiklos planai, priimtas biudžetas, nuspręsta sustiprinti akciją dėl rezoliucijos Kongrese laisvės kovotojų reikalui. Pabaltiečių komitetui pirmininkauja kiekvienus metus kitos tautybės žmogus. Nuo šio posėdžio pirmininkavimą perėmė latvis J. Riekstins. Posėdyje dalyvavo iš Chicagos nuvykęs ALTo pirm. dr. K. Šidlauskas.

Kalbos vargai

T. Klyga

Metų pradžiai gautas toks pasiūlymas: susižymėkim pačias įkyriausias kalbos klaidas ir — griežtai atsikratykim! Juk tiesa, kad šiaip mūsų spaudos kalba nėra per daug peiktina, o ryškių klaidų tik šen ten praslysta, betgi jos kokčiai akis bado, kad nuolat kartojasi, neišdyla. Taigi, mieli spaudos bendradarbiai, susirašykim į lakštą stambiūm raidėm tas visias "blakes" ir pasikabinkim ties stalu. Ir ką nors rašydami pasitikrinkim visada, ar neįlindo netyčiom tokia kalbos kraugerė.

Visų pirma svetimybės. Va, keletas atkakliųjų:

bočiai — senoliai protėviai, tėvai;
prietelius — draugas, bičiulis, bendras;
bulkutė — bandutė;
bakūžė — trobelė, lūšnėlė, pirkelė;
seklyčia — svetainė, mėnė;
baronka — riestainis;
ružavas, — rausva, a;
vienok — tačiau, betgi;
bobutė — močiutė, senelė;
durnius — kvailys, kvėša, paikšas.

Dar ir tas gėdingai pagarsėjęs "susimildami" — šluotinas į šiukšlių dėžę.

Antroji varsna — savi darkymai. Nors daug kartų atgrasinami, bet atkakliai laikosi, jų neišvengia nė žymūs žurnalistai. Tai geri žodžiai, tik mūsų įpročiu vis netinkamai vartojami. Tad ryžkimės kurį laiką jų visai išvengti — mūsų kalba taps daug sveikesnė. Dėkim į bendrą "blakių" sąrašą:

to pasėkoje, to išvadoje; tikrumoje; atsiekti, atsiekimai; nežūrint; amžinos atminties; taip vadinamas; prisiūsti; randasi; užmetimai.

Susirinkimo dalyviai.

SOVIETAI IR VOKIEČIAI (7)

Stalinas aukoja Hitleriui?

Be bolševizmo negalima įsivaizduoti ir nacizmo Vokietijoje. Iš Rusijos palaikomas komunistinis sąjūdis tame krašte davė akstiną ir progą iškilti Hitleriui. Mes jau minėjome gen. Ludendorffo pranašavimą, kad - jei santarvininkai nepadės vokiečiams likviduoti bolševizmo Rusijoje - Vokietijoje su juo susidoroti galės tik koks 'geležinis vyras'.

Pirmoji Hitlerio programa buvo antikapitalistinė, antimarksistinė, antiparlamentarinė, antisemitinė, antidemokratinė ir prieš Versalio sutartį. Kai Hitleris perėmė nacionalistų partijos vadovybę ir pasiskelbė jos vadu 1921 m. liepos 29 d., jis pradėjo labai sparčią propagandos ir narių telkimo kampaniją, kaštuojančią nemažai pinigų. Tiesa, jis buvo remiamas kai kurių pramoninkų, tačiau toji parama pradėjo gausiau plaukti tik vėliau, kada atrodė, kad jis iš tikrų turi šansą laimėti. Gali suprasti, jog pradžioje aukotojai saugumo sumetimais norėjo palikti anoniminiai. Tačiau ir tai prileidus, vistiek Hitleriui plaukiančios lėšos istorikams sudaro galvosūki. Taip 1923 m. Hitleris buvo nuvykęs trumpam į Šveicariją, iš kur parsivežė didžiulį lagaminą pilną šveicarų frankų ir dolerių. Jis gavęs paslaptingas siuntas iš Čekoslovakijos, Latvijos ir Vengrijos.

Ruošiantis nacių teismams pokario Vokietijoje, JAV karininkai apklausinėjo daugelį nacizmu įtartinų asmenų, kurių vienas - Vokietijos nitritų pramonės magnatas Arnold Rechberg - pareiškė raštiškai po priesaiką, kad 1933 metais, kurį laiką prieš Hitlerio įsivieš-

patavimą buvęs Vokietijos kancleriu gen. Kurt von Schleicher jam tvirtinęs, jog Lenino įpėdinis Stalinas aukojęs Hitlerio politinei kampanijai. Mat jis, Stalinas, tikėjosi, kad Hitlerio veikla iššauks pilietinį karą Vokietijoje, kuri laimės ... komunistai. O tai privestų prie sovietų-vokiečių santarvės, kuri būtų nenugalima.

Salia to pareiškimo Rechbergas parašė detalizuotą pranešimą apie tą pasikalbėjimą su Schleicheriu N.Y. Times laikraščiui, kuris jo neatspausdino. Panašiai tvirtino nacių saugumo tarnybos viršininkas SS brig. vadas Walter Schellenberg, 1945 m. ji tardžiusiems amerikiečių karininkams ir taip pat savo atsiminimuose. Zmogus, kuris galėtų apie tai daugiau pasakyti - gen. Schleicher, buvo tačiau nužudytas 1934 metais Hitlerio įsakymu.

1925 metais, kalėjime rašydamas savo knygą - 'Mein Kampf', Hitleris aiškiai pareiškė savo pažiūras, nuo kurių niekados neatsisakė. Jam atrodė, kad likimas - atiduodamas Rusiją bolševikams - sunaikino jos inteligentiją, kuri tvarkė ir išlaikė valstybę. Toi inteligentija buvo tačiau kilusi ne iš slavų, bet iš vokiečių elemento. Aukštutinis rusų sluoksnis 'savo maistą gavęs iš vokiečių branduolio'. Šiandien tas sluoksnis esąs galutinai sunaikintas. Jo vietą užėmė žydai. Rusai patys negalėsiai atsikratyti žydų pavergimo, bet ir žydai savyje neturi organizacinio talento, todėl jų valdymas turės išnykti, o kartu pranyks ir Rusijos valstybė.

Iš tikro Kominterno veikla Vokietijoje labai padėjo Hitleriui įsigalėti, nors Stalinas ji rėmė ne dėl jo pažiūrų, bet bijodamas vokiečių susidėjimo su Vakarais, to siekiančios Stresemanno politikos.

Stresemannas didžiausiu pajūmumi jo laikų Vokietijai ir visai Vakarų Europai laikė ne komunizmą, bet ... auksą. Vokietija turėjo mokėti kasmet po 2.5 bilijonus markių reparacijų auksu. Tą naštą išpildyti buvo labai sunku. Stresemanno personalinė diplomatija pagaliau privedė prie to, kad 1929 metais - pagal vadinamą Youngo planą - dėl reparacijų buvo susitarta taip, jog Vokietija per 59 metus sumokės 121 bilijoną Reichsmarkų savais pinigais. Kartu buvo panaikinta santarvininkų kontrolė Vokietijos pramonei, geležinkeliams, muitams ir pasižadėta atitraukti santarvininkų kariuomenę iš Rheino krašto iki 1930 m. birželio mėn., t.y. keturis su puse metų anksčiau negu buvo numatyta Versalio sutartimi.

Jei 1928 m. pražydėjęs ūkinio atkūtimo laikotarpis būtų ilgiau užsitęsęs, naujas susitarimas gal būtų galėjęs padėti stabilizuoti. Deja, 1929 m. spalio 24 d. katastrofa New Yorko biržoje iššaukė visame pasaulyje baisią ūkinę depresiją. Iš tūkstanties galinčių dirbti JAV gyventojų 207 buvo bedarbiai, Vokietijoje tokių buvo 275.

Hitleris ir komunistai dėl to galėjo tik džiaugtis. Jų partijos ir įtaka sparčiai augo. Vokiečių kompartijos vadas, stalinistas Thaelmann laikėsi kitos taktikos negu patys bolševikai Rusijos revoliucijos metu. Ten valdžia buvo pagrobta greitais, gerai suplanuotais ir palyginti nedidelių, atsidavusių revoliucionierių būrių smūgiais, o Vokietijoje komunistai norėjo sukelti mases. Gatvėse prasidėjo kasdieninės muštinės su naciiais.

Hitleriui tai labai tiko. Jis turėjo kuo gąsdinti ne tik vokiečių buržuaziją, bet ir švėtimšalius. Interview su Londono Daily Express Hitleris aiškino, kad pasaulį nuo bolševikų gali išgelbėti tik anglų-vokiečių koalicija.

1932 metais Hitleris jau buvo taip populiarus, kad ištatė savo kandidatūrą į prezidentus. Jis pralaimėjo senajam maršalui Hindenburgui, surinkusiam 19 milijonų balsų, tačiau ir Hitleris gavo impozantišką 13 mil. balsų skaičių. Net ir po pakartotinių Reichstago rinkimų nė viena partija negavo reikalingos daugumos naujai vyriausybei sudaryti, kas privertė jos sudarymą paversti skaitlingiausios partijos vadui - Hitleriui, nors prezidentas Hindenburgas jo labai nemėgo ir pravardžiavo jį 'Bohemijos grandiniu'. Gen. Ludendorffas, seniai nusivylęs Hitleriu, užsitarnavo pranašo aureolę pasiūsdamas Hindenburgui - kurio štabo viršininku pats yra buvęs - sekančią telegramą:

'Jūs atidavėte mūsų šventą tėvynę didžiausiam visų laikų

demagogui ... šitas prakeiktas vyras mūsų Reichą nustumis į bedugnę ir padarys mūsų tautai didžiausius nuostolius. Ir

ateinančios kartos keiks Jus grabe.'

(Kitame No. - Trys Tuchačevskio versijos.)

BOSTONO LIETUVIAI

KULTŪRINĖ POPIETĖ

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubo susirinkimas, įvykęs sausio 30 dieną, turėjo įdomią programą. Klubo pirmininkė El. Vasyliūnienė trumpai apibūdino K. Donelaičio gyvenimą, pabrėždama jo neturtingumą besimokant, ir jo kūrybos procesą esant Tolminkiemio protestonų kunigu. Donelaitis rašė savo parapijiečiams burams, valstiečiams ir apie juos, negalvodamas apie literatūrą. Jo veikalai išgulėjo 20 metų stalčiuose, ir tik pripuolamai pateko į ano meto tautosakininko Rėzoš rankas. Donelaičio kūrybos deimantas, Metai, pirmą kartą buvo atspausdinti vokiečių kalbos vertime, dabar Metai yra išversti į 15 kalbų. Donelaitis gimė 1714 ir mirė 1780 metais.

Aktorė Aleksandra Gustaitienė meniškai paskaitė ištraukas iš Metų. Aktorė pasirinko ištrauką, kur kaip teptuku buvo nupiešiami du paveikslai: Burų, kaimiečių vestuvės su visomis iškilėmis, gėrybėmis ir klaidomis, ir ponų "pilvočių" valgymas, kur buvo valgomos varlės ir kitoki neprasti patiekalai. Autorius yra žiūrovas ir kritikas. Jis ypač piktinasi, kad "mes vyžioti burai ... dėkojame Dievui, o ponai jau Dievą pamiršo". Aktorė skaitė įdomiai, sustodama prie sunkesnių išsireiškimų.

A. Gustaitienė išvertė iš kitos kalbos straipsnį apie šv. Tėvą, kaip jis buvo nuvykęs į Afrikos valstybę Gahną. Tai įdomus keistų papročių aprašymas, mums įdomus pasiklausyti, bet nesuprantamas.

Toliau buvo prisiminta Elena Gimbutienė, kuri yra

buvusi aktyvi klubo narė ir valdybos dalyvė. El. Vasyliūnienė trumpai nubrėžė Elenos Gimbutienės gyvenimą, baigdama, kad jau niekad nebegaus iš jos malonaus laiškučio ir sudžiovintos gėlytės.

Iždininkė Irena Ulpaitė paskaitė padėkos laišką gautą iš Washingtono nuo atstovo Bačkio už nusiųstus pinigus atstovybės namo pataisymui.

Po to sekė tradicinės vaišės ir pasižmonėjimas apatinėje klubo salėje. (v)

JINAI IR TRYS GINTARAI

Stepono ir Valentino Minkų vedamos radijo vlandėlės 48 metų sukaktuviniam renginy meninę ir šokių programą atliks iš New Yorko kvartetas "Jinai ir trys gintarai". Šis parengimas įvyks kovo 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

PARENGIMAI

• Kovo 7 d. skautų-čių tradicinė Kaziuko mugė So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Pradžia 11:30 val. ryte.

• Kovo 14 d. LMF Bostono klubo susirinkime Tautinės S-gos namuose bus pristatyta dr. Algirdo Budreckio knyga "Algimantas".

• Balandžio 18 d. Baltų Draugijos koncertas First & Second Church salėje, Bostone.

• Balandžio 18 d. šv. Petro lietuvių parapijos banketas Lantana restorane, Randolphe.

• Balandžio 25 d. Lasvės Varpo pavasarinis renginys So. Bostone, Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1982

Speciali 17 dienų kultūrinė ekskursija su 11 dienų Lietuvoje, 3 Leningrade, 2 Maskvoje. Ši ekskursija skiriama universitetų studentams susipažinti su Lietuvos kultūrinio ir artistinio gyvenimu.

Birželio 17-liepos 3\$1,679.

16 DIENŲ EKSKURSIJOS

balandžio 28-gegužės 13 \$1,599
rugsėjo 15-30 \$1,599
gruodžio 21-sausio 4 \$1,549
Kellonėj: Varšuvos 2, Vilniaus 6, Rygoje 4, Frankfurte 1.

11 DIENŲ EKSKURSIJOS

gegužės 12-22 \$1,229
birželio 2-12 \$1,229
rugpjūčio 18-28 \$1,229
rugsėjo 1-11 \$1,229
Kellonėj: Varšuvos 2, Vilniaus 6, Frankfurte 1

gegužės 27-birželio 5 \$1,229
liepos 22-31 \$1,289
spalio 7-16 \$1,199
Kellonėj: Maskvoj 1, Vilniaus 6, Leningrade 2

Ekskursijų kainos bazuojamos pagal lėktuvų kainas su Lufthansa iš Bostono ir New Yorko arba Finnair iš New Yorko. Visos mūsų ekskursijos yra palydimos prityrusių palydovų iš mūsų įstaigos. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
618 969-1190

Daromi giminių iškviatimo dokumentai

Povilą Ališauską amžinybėn palydėjus

A. a. Povilas Ališauskas, kaip ir daug to amžiaus lietuvių, yra nepriklausomos Lietuvos auklėtinis, pasirošęs savo sugebėjimus ir išsimokslinimą atiduoti savajai tautai, savo žmonėms. Deja, užplūdęs raudonasis tvanas, sutrypė visus idealus, sunaikino vadovus, pavergė tautą ir užgniaužė valstybinę nepriklausomybę. Jaunuoliai, eidami mokslus, tikėjosi įgytomis žiniomis dalintis su savo tautiečiais, skleisti šviesą ir siekti geresnio ekonominio gyvenimo. Tam buvo pasirošęs ir a. a. velionis Povilas Ališauskas.

1926 m. išlaiko egzaminus į trečią Zarasų progimnazijos klasę ir 1932 m. baigia Aukštesniąją komercijos gimnaziją. Tų pačių metų rudenį įstoja į Vytauto Didžiojo universitetą Kaune ir studijuoja ekonomiją. Ekonomijos mokslų diplomą gauna vokiečių okupacijos metu Vilniaus universitete.

Dar gimnazijoje įsijungia į Jaunosios Lietuvos moksleivių ratelį, o studijuodamas įstoja į L.S.T. Korp! Neo-Lithuania. Dirba, mokosi ir dalyvauja visuomeninėje lietuvių veikloje. 1937 metų rudenį senjorų sueiga Povilą išrenka į Korp! Neo-Lithuania valdybą, kurioje jam tenka nelengvos pirmininko pareigos. Čia išryškėja jo sugebėjimai santykiuojant su kitomis studentų organizacijomis, filisterių sąjunga ir kolegoms neolituanais bei filijomis. Pamažu įsitraukia į spaudos darbą ir platesnę visuomeninę veiklą.

Užplūdusi raudonojo teroro banga, išblaškė mus po įvairius kraštus, bet draugystės neįstengė nuslopinti. Pasibaigus komunistinės vergijos košmaro metams, Povilą matome dirbantį vidaus reikalų valdybos, administracinio departamento direktoriaus pareigose. Čia jis nevienam pagelbėjo išvengti vokiečių okupacinio režimo įvairių sankcijų ar užkrautų prievolių.

Raudonajam frontui artėjant Povilas su žmona Verute ir jaunesniu broliu studentu Izidorium (dabar veterinarijos daktaru), pasitraukia į Vokietiją. 1949 m. su didžiąja tremtinių banga pasiekia Ameriką ir apsigyvena Didžiajam New Yorke. Dirba įvairius darbus, bet ilgiausiai — prie menkai atlyginamo spaudos leidimo.

New Yorke Povilą mato veikiantį Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos valdyboje, atgaivintoje Korp! Neo-Lithuania, Filisterių Sąjungoje, Rezistencinėje santarvėje, Lietuvių Bendruomenėje, VLIKo Taryboje ir kitur.

ANTANAS JUODVALKIS

Velionis Povilas buvo vienas iš Korp! Neo-Lithuania leidinio redakcinės kolegijos narių ir leidėjas V. Augustino nuotraukų albumo — TĖVYNĖ LIETUVA, 1951 m.

Paskutiniai Povilo Ališausko gyvenimo metai nu-

mutis, Korp! Neo-Lithuania New Yorko padalinio pirm. Jonas Lenktaitis, Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirm. Antanas Juodvalkis, ALT S-gos New Yorko I skyriaus pirm. Eugenijus Noakas, JAV LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis ir LB Queens apylinkės pirmininkas. Atsisvei-

A. A. Povilas Ališauskas (1910. IV. 24 — 1982. I. 25).

žymėti nesėkmių, skausmo ir ligų. Prieš penkeris metus, skausmingos vėžio ligos iškankinta, mirė mylima žmona Verutė. Vos spėjo atsipeikėti nuo šio smūgio, kai pajuto, kad ir pats slenka žmonos keliu. Taip šis taurus aukštaitis užbaigė žemiškąją kelionę.

A. a. Povilas Ališauskas gimė 1910 m. balandžio 24 d. Lukstynių km., Obelių valsč., Rokiškio apskr., mirė 1982 m. sausio 25 d. New Yorke. Pašarvotas M. Šalins (kienės) laidojimo namuose, Woodhavene, N. Y.

Atsisveikinimą pravedė artimas velionio šeimos draugas, filisteris dr. Bronius Nemickas. Koplyčioje maldas sukalbėjo kun. Antanas Račkauskas. Kalbėjo: gen. konsulas Anicetas Si-

kimas užsklėstas visiems sugiedojus Lietuvos himną.

Povilas Ališauskas palaidotas 1982 m. sausio 28 d. iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Pamaldas laikė kun. Ladas Budreckas iš Providence.

Nuliūdę liko brolis vet. dr. Izidorius su šeima, gyv. Springfield, Mass ir giminės Lietuvoje. A. a. Povilo asmenyje netekome gero draugo, o Korp! Neo-Lithuania ištikimo ir pareigingo filisterio.

Ilsėkis ramybėje, mielas Povilai. Tegu būna Tau lengva šios šalies žemelė.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirm. Antano Juodvalkio žodis, tartas 1982. I. 27 d. atsisveikinant buvusį Korporacijos pirmininką a. a. Povilą Ališauską.

Kartu gimnazijos suole praleisti mokslo metai, studijos Vytauto Didžiojo universitete, korporacija Neo-Lithuania, visuomeninis darbas Lietuvoje ir tremtyje, surišo mane stipriais draugystės ryšiais su velioniu Povilu Ališausku.

Gimnazijoje buvome ketvirtukas, susirišęs ideologiniais ir draugystės ryšiais. Iš to ketvirtuko vienas liko Lietuvoje, o kiti trys pasiekė Šiaurės Ameriką. Nežinomas likimas pasilikusio ok. Lietuvoje, o iš čia atvykusių jau antras iškeliauja amžinam poilsiui.

Išsiblaškėme po plačiąją Ameriką, sukūrėme šeimas ir tarpusaviai ryšiai atšalo. Pasikeisdavome vienu kitu laišku, šventiniais sveikinimais, bet susitikimui laiko nebuvo. Nors ir draugystės saitai susilpnėjo, bet vienas ryšys pasiliko tvirtas ir pastovus — tai Korporacija Neo-Lithuania. Studijų metais, jaunystės idealų vedini, jungėmės į atgimusios Lietuvos gyvenimą,ėjome į kaimo jaunuomenę juos šviesdami ir auklėdami. Partitės ir žinių sėmėmės iš

Korporacijos Neo-Lithuania gyvenimo.

Korporacija Neo-Lithuania buvo geriausia visuomeninio darbo mokykla. Velionį Povilą matome dar nepriklausomoje Lietuvoje 1937-38 metais pirmininkaujantį korporacijai Neo-Lithuania, dalyvaujantį Vokietijoje šauktuose suvažiavimuose, organizuojantį korporacijos atgaivinimą čia Amerikoje, New Yorke. Jis dalyvauja korporacijos atsteigime ir jai vėl pirmininkauja. Didėjant jaunųjų gretoms, jis jungiasi į filisterių sąjungą, bet nepalieka ir korporacijos. Kritiškais momentais ir vėl grįžta į vadovybę ir sielojasi Neo-Lithuanijos reikalais.

Mane su a. a. Povilu riša ir moksleiviška draugystė, bendras darbas korporacijoje ir bendras likimas.

Liūdi Korporacija Neo-Lithuania netekusi ištikimo ir pasišventusio darbininko, liūdi likę mokslo draugai, giminės ir artimieji. Atsisveikindamas Tavo numylėtos Korporacijos vyriausios valdybos vardu, prašau angelą sargą priglausti po savo gailestingais sparnais, kad Aukščiausias būtų atlaidus ir pasišauktų prie savo sosto.

Tebūna Tau lengva geroji Amerikos žemė.

• JAV serbų tautinio komiteto veikėjas, Centro-Rytų Europos draugystės pirmininkas G. M. Radojevich kreipėsi į Valstybės departamentą prašydamas padėti išlaisvinti V. Skudj. Atsiliepdamas į tą prašymą Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Dean E. Fisher atsiuntė raštą, kuriuo parodė susirūpinimą V. Skudžio likimu ir pranešė, kad Valstybės sekretorius Skudžio reikalą laiko svarbiu ir kad tas klausimas yra JAV ir sovietų Sąjungos pasitarimų programoje.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

REPRESENTATIVES
SALES

EARN \$500.00 TO \$1,000.00
WEEKLY. WORK FOR A NEW
YORK STOCK EXCHANGE CO.
SECOND LANGUAGE A BIG
PLUS. CALL MR. HUEBNER.
419-841-2433 10 AM - 10 PM.
SUNDAY, MONDAY AND TUESDAY.
(6-8)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

SENO ŽEMAIČIO ATSIMINIMAI (6)

Domas Burneikis

Laukiame išvykimo...

- Nebijokite tų dulkių ir nekeikite jų, nes jos gali apsugoti mus nuo epidemijos. Jei tų dulkių nebūtų, tikriausiai būtume čia išdvėję kaip musės, sukimšti vienas prie kito - apie keturi šimtai žmonių! - ramino stovyklos viršininkas, žilabarzdis pulkininkas.

Tikrai, per šešias savaites nebuvo jokių rimtesnių susirgimų.

Iškurdinti Jūrų Kadetų korpuso rūmuose, mes ten išgyvenome šešias savaites. Kiekvieną rytą atveždavo ruginės duonos, kurią pulkininkas išdalydavo. Kepalėlis galėjo sverti šešis svarus ir buvo duodamas, berods, šešiams asmenims. Pietums gaudavom stambių perlinių, miežinių kruopų sriubą.

Pirmąją dieną, kai atidarė indus su sriuba, buvome pritenkti, pamatę paviršiuje krūvomis plūduriuojančių grūdinių kirmėlaičių, kurios buvo didesnės už kruopas. Aplink jas, saulės spindulių nušviesti, virpėjo gelsvi riebalų rutulėliai. Moterys, pamačiusios kirmėlaites, pirmosios ėmė aikčio ti ir norinčių valgyti eilutė ėmė trumpėti.

- Nebėkite! Tuos vabalėlius aš paimsiu! - sušuko simpatiškas senukas ir paprašė į jo indą supilti nugriebtas kirmėlaites.

- Žmonės, ko bijote? Juk tai mėsal! Jos ir gimusios ir augusios tose kruopose! - garsiai ir linksmai juokėsi jis.

Jo kalbėjimas teigiamai paveikė ir kitus. Daugumas valgėme čia pat, susėdę ant akmenų. O jei pasitaikė kokia kirmėlaitė, tai čia pat ją išmetė - srbėme toliau.

Vakare, kai oras maloniai atvėso, stovyklos gyventojų dauguma išsipylė iš patalpų į lauką. Prisėdau aš netoli grupės, kur apsuptas jaunimo sėdėjo linksmasis senukas - kirmėlvalga. Pasirodo, jis besas kažin kokio cirko artistas. Jis mums pademonstravo nepaprastai greitą kalbą. Pradėjęs kalbėti labai lėtai, pamažu vis greitini ir greitino, kol pasiekė sunkiai įsivaizduojamą kalbos greitį. Jo žodžiai, rodos, lašėte lašėjo, lyg tankūs vandens lašeliai, kuriuos gali matyti - bet neįmanoma suskaityti.

Pradžioje stovyklą saugojo vokiečių kariai ir iš stovyklos ribų nieko neišleido, bent tų pilkųjų žmogelių. Bet gi žmogus, kaip ir kiekvienas gyvas padaras pajutęs varžtus, ima ieškoti būdų kaip jais nusikratyti, arba pro juos pralįsti. Buvo taip ir čia. Už rūmų buvo mūrinė tvora, o po jos apačia - gal daugiau kaip pusės metro skersmens - vamzdžiai vandeniui nuo kalno nubėgti. Ir griovys, ir vanzdžiai buvo pridenkti skurdžių krūmokšnių. Greitai buvo apsižiūrėta, kad čia nėra sargybų ir pradėjo naudotis tuo patogumu slap tam išėjimui iš stovyklos. Naktimis pro čia daug kas pasitraukė iš stovyklos, ypač tie kurie buvo kilę iš netolimų vietų, ar turėjo pinigų kelionei į namus. Matyt ir tas simpatiškas cirko artistas pro čia dingo, nes daugiau jo jau nebematėme. Vėliau, sargybas nuėmus, galėjome laisvai išeiti ir grįžti.

Po dviejų savaičių mūsų pulkininkas pranešė, kad jis išvažiuoja ir dėl to mes turime išsirinkti sau kitą viršininką. Nors pulkininko mes nebuvo rinke, jis buvo atsistojęs stovyklos priešaky ex officio. Į tą postą kažkas pasiūlė mano kandidatūro, greičiausiai pats pulkininkas. Apstoję pulkininką žmonės, išgirdę mano pavardę, ėmė ploti, tuo pačiu 'išrinkdami' mane savo viršininku. Mat, kai nėra jokios medžiaginės naudos, o tik 'garbės' pareigos ir atsakomybė, tai į tokius viršininkus niekas nesiveržia. Tad ir dabar - daugiau kandidatų niekas nepasiūlė, tik džiaugėsi žmonės, kad atsirado toks, kuris to nesikrato. Viršininkas turėjo teisę į atskirą kambarį ir tai buvo vienintelis atlyginimas už tas pareigas.

Tą patį vakarą pulkininkas perdavė man stovyklos gyventojų sąrašus ir supažindino su pareigomis: kiekvieną vakarą reikėjo surašyti visus stovyklos gyventojus ir sąrašą per pasiuntinį įteikti vokiečių komendantui Sevastopoly. Pagal tuos sąrašus kitą rytą atveždavo duonos ir pietums sriubą. Kadangi kai kurie gyventojai vakare nepranešė, naktį išvykdavo iš stovyklos, tai visada atlikdavo duonos. Ją vakare padalydavau, kas norėdavo, o ir pats sau pasiimdavau.

Vieną dieną į stovyklą atvyko Sevastopolio vokiečių komendantas, jaunas dailus leitenantas, su estų vertėju. Iššaukia mane į salę ir prie visų gyventojų pradeda mane klausinėti maždaug šitaip:

- Kodėl įtrauki į sąrašus daugiau žmonių, negu turi?

- Ne, daugiau neįtraukiu. Įrašau tik tuos, kurie šaukiami atsiliepią patys, arba jų šeimos nariai.

Pauza. Žvalgosi į žmones. Visi tyli.

- Ar atlieka duonos, ir kur ją dedi?

- Taip, atlieka. Kartais vienas ar du kepalaiukai. Tik vieną kartą liko šeši. Likusią duoną vakare išdalinu tiems, kurie nori, daugiausia šeimoms su vaikais.

Vėl pauza, vėl jis žvalgosi. Tokia pat tyla.

- O sau pasilieki?

- Taip, pasilieku ir sau, kai niekas nebenori, arba pasidalinu su savo kambario gyventojais.

- Kiek jūsų kambario gyventojų?

- Seši.

- O ar nesudarinėji atsargų?

- Ko nesuvalgau, džiovintu ir sudžiūvusią dedu į maišelį, nes nesitikiu, kad ir vėliau geriau kas maitins mus. Prašau užteiti į mano kambarį ir patys pamatysite, kokios mano atsargos yra.

- Alles ist in Ordnung. Dankel!

Vertėjas pakartoja rusiškai. Komendantas, pakėlęs ranką prie kepurės, atsisveikino ir išėjo.

Jau tik pradėjus klausinėti supratau, kad esu įskustas. O vėliau ir patyriau, kad tai padarė saviškiai.

Vieną dieną į stovyklą atvy-

ko rusų jūrų laivyno karininkas Daugirdas, kilimo iš Akmenės vls., Mažeikių aps. (rodos, Klyšių dvaro savininkas) su žmona. Nepriklausomoje Lietuvoje jis kurį laiką buvo mūsų vienintelio karo laivo 'Antanas Smetona' kapitonas. To Daugirdo dvarely teko nakvoti vieną rudenio naktį, 1926 ar 1927 metais. Nors Daugirdo namuose nebuvo, ponias priėmė mane (kaip pasakoja vietiniai, ji labai nemėgusi lietuvių) kaip dera kultūringai šeimninkei. Jų šešerių metų dukrelė po vakariinės nepalaido manęs pasakodama apie savo turtus: lėles ir kitokius žaislus, žaidimus bei naujienas iš dvaro gyvenimo. Motinėlė vos išprašė ją miegoti. Sutikau ją dar kartą, bene 1939 m., Telšiuose. Tada ji jau buvo, berods, aštuntoje gimnazijos klaseje.

Man beviršininkaujant, stovykloje įvyko vienos sutuoktų. Susituokė Elžbietos Vaičienės duktė Marija su lenku Jasy Turel. Tas Turel buvo Tifliso Vinogradovo žemės ūkio ir matininkų kursų mokinukas, dar labai jaunas bernelis. Susižiedavę jie buvo jau Tiflise, o dabar panorą tuoj pat susituokti.

Tai buvo turbūt proletariškiausios vestuvės! Dalyvių buvome tik jaunosios motina, brolis Kostas ir mudu su Antanu Marcinkevičium. Vestuvinė puota vyko mūsų bendrame kambario. Aišku, jokių gėrimų - tik vandenėlis ant vestuvinio stalo, kuris buvo pada rytas iš laisvų parketo lentelių sukrautų viena ant kitos. Kalakutų, kumpių ar kitų skanėstų mes neturėjome. Jaunieji buvo pasipuošę tik šventiškai, be jokių vestuvinių dalykų. Turėjome parsinešę iš to gerojo daržininko keletą svarų gražių, kvapių pamidorų, duonos ir druskos buvo iki valios, tad - susėdę aplink improvizuotą stalą, kas kaip išmanėme - ir šveitėme tuos pamidorus! Nei piršlio korėme, nei prakalbų sakėme. Jauniesiems kambarys, pagal bendrą susi-

tarimą, buvo iš anksto paruoštas.

Turbūt niekur kitur nėra, bent man neteko matyti, tokio gražaus dangaus tamsiais ir giedriais vakarais, koks yra šitoje Krymo dalyje. Dangus tamsus, tamsus. Zvaigždės ryškios ir didelės, bemaž reljefinės. Ir jų tokia gausybė! O meteorų, meteorų - rodos kažkur ir kažkas tolybėse šviečiamosiomis kulkomis šaudo, tokia jų čia daugybė krenta. Tik švyti ir švyti šviesios juostos -

vienos trumpos, kitos vėl labai ilgos ir daug platesnės už trumpasias.

Vieną vakarą, man gulint ant patiestos milinės priešais rūmus ir sekant meteorų švytėjimą, pro atvirą langą iš jaunų kambario pasigirdo jaunosios Turel - 'Ty cholera! Choleraty! Ty ...' Ir tai vos savaitėi tepraėjus po jų jungtųjų! Trumpa kartais būna me-

(Bus daugiau)

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai \$366.00

Encyclopedia Lituanica 6 tomai \$125.00

Vinco Krėvės Raštai 6 tomai \$32.60

Iš mano atsiminimų — Petras Klimas \$13.25

Laukiame užsakymų papildomam L. E. tomui.

Užsakymus siųsti: J. Kapočius, P O Box 95, So. Boston, MA 02127

Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIU - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway

Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė

Savininkė

Tel. 312-448-7420

312-785-9393

IDEOLOGINIS IR SOCIOEKONOMINIS POŽIŪRIS Į SOVIETINĮ KOMUNIZMĄ (2)

Vakarų pasaulis tebegyvena iliuzijomis

Mums per daug lengva šian dien pareikšti užuojautos Lenkijai ir karštai tikėti, kad lenkai dar pajėgs nusikratyti priespaudos ir užstos kelią komunistų plėtojimuisi toliau Europon. Bet kodėl gi 1946 metais Vakarų sąjungininkai taip neapgalvotai ir lengvabūdiškai ištūmė Lenkiją (taip pat ir Bulgariją bei Rumuniją) į komunistų rankas? Kas iš tiesų yra naujo Afganistano okupacijoje, kuomet Trockis, savo valdžios galios viršūnėje, isakmiai rašė, kad kelias į Berlyną eina per Afganistaną ir kuomet Leninas, gyvendamas Sveicarijoje savo 1915 metų programoje pramatė, kad revoliucinė armija (kuri tuomet dar net neegzistavo) įžygiuos į Indiją. Taip, pasaulinis komunizmas dar atstovauja svetimą jėgą kiekvienoje tautoje. Todėl Lenkijos pamo ka yra išskirtinai mus pamokanti ir dėl to, kad net ir Lenkų tauta, kuri aistringai siekia išsilaisvinimo, net ir toji tauta vėl tapo nugalėta. O jokia Vakarų tauta nėra taip pasiruošusi pasipriešinimui prieš komunizmą.

Dėl to 'Lenkijos Gruodis' skamba kaip laidotuvių maršas, kadangi Europa nuo 1917 iki 1982 metų nepajėgė sprasti komunistinės esmės bei jo pavojaus, kuris graso Vakarų pasaulio egzistencijai.

Šiandien yra madinga pasikliauti iliuzijai, kad 'komunistinė ideologija jau mirusi ir kad ji susilaukė pražūties'. Tačiau komunizmas dar dega pakankama ugnimi, kad pasi-

glemžtų visą pasaulį. Visi įvykai tai patvirtina. Ne vien Brežnevas ir Jaruzelskis yra atsakingi už Lenkijos įvykius: jie tą kaltę dalinasi su Deng Xiaoping, Pol Pot, Castro, Nikaraguos vadais, Marchais ir net su Berlingueriu bei Carrillo. Taip, net ir pastarieji yra atsakingi, nors jie ir skelbia viešą protestą dėl Lenkijos įvykių.

Komunistinės ideologijos sunkūs žingsniai naikina Lenkiją. Pripažinkime, kad toji ideologija nėra visai svetima socialistams, kurie, šiuos įvykius stipriai protestuoja: kiekviena ideologija yra paremta valstybine jėga. Nesuklyskime, Solidarumas yra inspiruotas krikščionijos, o ne socializmo.

AR KOMUNISTINĖ IDEOLOGIJA JAU MIRUSI?

Ar komunizmo ideologija yra mirusi? Kol ji numirs, dar pajėgs surasti pakankamai laiko sunaikinti ir pavergti visą Vakarų pasaulį ir gardžiuotis jų krauju. Komunistinė ideologija yra metafizinė jėga, kuri yra priešiška prigimčiai: ji veikia prieš fizinius, ekonominius ir sociologinius dėsnius. Vietoje kad save sunaikintų -- kas iš tikrųjų turėtų įvykti -- ji triumfuoja. O triumfuoja tik dėl Vakarų pasaulio silpnybių.

Komunistinė ideologija dar pajėgi išsilaikyti Sov. Rusijoje ir komunistinėje Kinijoje. Ji dar pajėgs susirasti pasaulyje žemės, kuri ją toliau maitins.

Jau 65 metai, kai metai iš

metų, mėnuo po mėnesio Vakarų pasaulio balansas svyra į vieną-vienintelę pusę: pražūti ir pasiduoti. Kelios europiečių generacijos pasinėšė į ištaigingą ir patogų gyvenimą tuo metu, kai Lenkijos milijonai žmonių buvo išžudyti ar kitaip sunaikinti.

DERYBOS SU KOMUNISTAIS

Lygiai kaip šiandieniniai Europos pacifistai, dėl jų dvasinio iškrypimo, bando kišti pagalius į JAV, kurios, atrodo, dar nori komunizmui pasipriešinti. Europa nenori pasikliauti savom pajėgom, bet sudeba viltis į svetimos jėgos stebuklą, kuomet ji pati veda neaiškias derybas su komunistais.

Deja, nėra stebuklų suklaidintom sielom. Derybos su komunistais niekad neatnešė vaisių Vakarams, bet visuomet baigdavosi jų nenaudai.

Susitarimuose su Sov. Sąjunga buvo tik dvi išimtys, kur Vakarai nepralaimėjo: a. Austrijoje komunistai nusileido, nes Chruščiovas čia padarė nuolaidų ir b. susitarimą uždrausti branduolinių ginklų bandymus privertė visam pasaulyje plačiai pasklidusi defensyvinė reakcija.

Visi kiti susitarimai, pradėdant 1922 metais Genevoje iki Jaltos, Helsinkio ir dabartinių nusiginklavimo pasitarimų Zenevoje, nieko kito neduoda, kaip tik sumaišo Vakarų pasaulį ir įteisina komunistinius laimėjimus. Susitarimai ir toliau bus beviltiški, nes Vakarų demokratijos tebegyvena iliuzijomis.

Reikia būti aklam, kad tikėtumeisi naudingo susitarimo iš tokio nuožmaus priešo. Ypač dar ir dėl to, kad Vakarai yra silpni ir tas jų silpnumas išsivystė iš tris šimtmečius užsitęsios europietiškos evoliucijos. Vakarų silpnumas kyla iš jų pačių santvarkos pamatų. Dabartinė Vakarų visuomenė baigia išeikvoti savo gyvybinę energiją ir praranda sveiką dvasinę stiprybę, nes yra pasikendusi malonumų ieškojime. Ji vis daugiau ir daugiau sunaudoja ekonominių gėrybių ir bodisi darbo. Jos šeimos vertybės naikinamos haliucinacijas sukeliančių cheminių nardų vartojime. Ji užsikrėtusi ateizmu ir sukaustyta teroro paralyžium. Tokioje būklėje ji ilgai išsilaikyti nepajėgs. Kas liečia socializmą, tai ir jis nėra tinkamas pakaitalas, nes ir jo sistemoje niekas kitas, kaip toks pat blogis, kaip ir komunizme.

PAVERGTIESIEMS REIKIA PAGALBOS

Natūralu, kad komunistų pavergtieji vienur-kitur bandys ir toliau sukilti. Kai kur gal ir pasieks šiokių-tokių laimėjimų, tačiau už tuos laimėjimus jie brangiai sumokės savo krauju. Jeigu Vakarai ir toliau pasikliaus vien tik paverg-

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

DVIGUBAS PAGERBIMAS

Naujų Metų proga, Sydnejaus lietuvių kapelionas kun. Petras Butkus, Didž. Britanijos karalienės Elizabeth II aktu buvo pakeltas į "Member in the Civil Division of the Most Excellent Order of the British Empire", su trumpintai MBE, kuris rašomas gale pavardės. Šis ordinas yra teikiamas už ypatingus nuopelnus Britų imperijai. Kun. P. Butkus buvo pirmasis civilis lietuvis Australijoje, gavęs šį ordiną. Karinėje divizijoje, šį ordiną 1978 metais gavo lieutenant commander inž. Algis Dičiūnas, kuris tarnauja karo laivyne.

Sausio mėn. pabaigoje šv. Tėvas Jonas-Paulius II kun. P. Butkų pakėlė į monsignorus ir pakėlimo aktą atsiuntė per Sydnejaus kardinolą.

Mnsg. P. Butkus Australijos lietuvių tarpe yra labai gerai žinomas ir, ypač, savo parapijos, Sydnejaus lietuvių, yra labai mėgstamas. Jis yra Sydnejaus Lietuvių Klubu, Sporto Klubu "Kovo" garbės narys, Australijos lietuvių sielovados vadovas, Australijos lietuvių sportininkų dvasios vadovas, taip pat ir skautų dvasios vadovas, vienintelis Lietuvos kunigas, kuris buvo išlaikęs bronzinį Kūno Kultūros Rūmų ženklą, kuriuo jis didžiuojasi ir nešioja savo švarko atlape.

Mnsg. P. Butkaus pagerbimas buvo suruoštas Sydnejaus Lietuvių Klube, kur, dalyvaudamas apie 200 jo artimų draugų ir kviestinių svečių, jis buvo pasveikintas.

Savo padėkos kalboje mnsg. P. Butkus labai gyvais žodžiais prisiminė savo jaunystės kunigavimo dienas ir visą savo gyvenimą darbą su jaunimu, tiek Lietuvoje, tiek ir Australijoje. Jo didžiausias noras Sydnejuje buvo pastatyti savo atskirą lietuvišką bažnyčią, tačiau, deja, dvasiškoji Australijos vyriausybė to padaryti jam neleido. Tačiau jo parapija, nors ir be savo bažnyčios (turima australiškoji) yra, kaip jis išsireiškė, paremta giliu tikėjimu ir tautiniu lietuvišku solidarumu.

tųjų išsilaisvinimo kovomis (kokios šiandien vyksta Lenkijoje), patys neprisidėdami prie tos kovos, tai ir Vakarai žengs pražūtin.

Kiekvieno šios žemės individo tikėjimas ir viltis savo paties širdim tebėra vienintelė išeitis. Tas tikėjimas stiprina jo sielą, išaukštindamas tikrąsias gyvenimo vertybes.

(Bus daugiau)

Sveikindamas savo nuosirdų bičiulį kolegą veteraną sportininką, spaudos bendrabarbį ir skautą msng. Petrą Butkų jo karalienės ordino apdovanojime ir bažnytinio titulo pakėlime, asmeniškai ir viso jo artimo jaunimo vardu, linkiu jam dar daug našių, stiprių ir lietuviška daina paremtų jo gyvenimo dienų, dirbant religiniame ir tautiniame lietuviškame darbe.

DVI PREMIJOS EVA KUBBAI

Kiekvienais metais NSW valstijos meno galerija rengia meno kūrinių konkursą, kuriame gali dalyvauti visi Australijos menininkai. Penkios premijos skiriamos už geriausią aliejiniais dažais atliktą portretą, australišką gamtovaizdį, žanrinį kūrinių, akvarelinę arba skulptūrinę figūrą ir geriausią akvarelinį darbą, atliktą moters dailininkės. Moters dailininkės premiją, už darbą, pavadintą "Uolos Pietų pajūrio krante", gavo mūsų iškilioji dailininkė Eva Kubbos. Šią premiją ji jau laimi septintus metus iš eilės, tuo iškildama į savo srities pačią geriausią dailininkę Australijoje.

Sydnejaus dienraščio "Sydney Morning Herald" meno kritikė S. Short, savo straipsnyje "Drąsios ir pakilios dvasios akvarelė" plačiai aprašo apie E. Kubbos, paminėdama, kad ji yra lietuvi, gyvenusi prie Lietuvos didžiosios upės Nemuno, kurio jaunystėje įgimti vaizdai su lietuvišku gamtovaizdžiu, mistine žiema, dar ir šiandien yra pasilikę dailininkės pasamoneje ir tas dažnai jaučiasi net ir šiandienėje jos kūryboje. Visas kritikės straipsnis labai gražiai ir palankiai aprašo apie E. Kubbos, kurios kūriny buvo išrinktas iš 106 išstatytų darbų.

Už geriausią akvarelę E. Kubbos laimėjo Galerijos patikėtinių skirtą premiją, kurią ji jau laimi ketvirtą kartą.

Be savo labai aktyvaus darbo meno srityje, Eva Kubbos nepamiršta ir viso, ypatingai kultūrinio, lietuviško gyvenimo, visuomet dalyvaudama kultūriniuose lietuviškuose parengimuose, mūsų rengiamose parodose ir nuoširdžiai prisideda, aukodama savo vertingus paveikslus mūsų labdarininkams tikslams. Dalyvaudama australų meniniam gyvenime ir pažindama daug įžymių australų, ji visuomet pasisako esanti lietuvi, iškeldama Lietuvą ir lietuvius.

Daug sėkmės ir daug našių darbingų metų mielai mūsų dailininkei Evai.

"Amber Holidays"

1982 M. ESKKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Maskva/Vilnius:

Balandžio 7 — \$ 995.00	liepos 19 — \$1135.00
gegužės 5 — \$ 995.00	rugpiūčio 4 — \$1135.00
gegužės 12 — \$1095.00	rugpiūčio 18 — \$1350.00
(su Ryga)	(su Ryga)
gegužės 24 — \$1135.00	rugsėjo 6 — \$1171.00
birželio 2 — \$1135.00	rugsėjo 15 — \$1045.00
birželio 16 — \$1135.00	rugsėjo 27 — \$1082.00
liepos 5 — \$1165.00	spalio 6 — \$ 995.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokėsiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Registered Ohio Travel Agent #TA0324

■ Laiškai Dirvai

NETEISINGAS SMEIZIMAS

Š. m. "Laisvosios Lietuvos" antrame numeryje E. Frediškis, remdamasis australiečio V. Petkūno straipsniu, kurio aš iki šiol dar nemačiau, bet kai gausiu, jam atsakysiu, užpuola mane dėl mano vadovaujamos būsimos sportininkų išvykos į Ameriką 1983 metais. Jis puola mane, kam mes pasirinkom koloborantinių kelionių biurą "Palangą" ir "Litas" paslaugas, vietoj pasirinkę "Qantas" ar "Pan-Am" laisvojo pasaulio oro linijas ir jų patarnavimus, mes pasirinkom sovietinę "Aerofloto" oro liniją.

Vėliau jis puola ir, lyg pasiteisindamas, ar pasigerindamas mano rašomo laikraščio redaktoriui V. Gedgaudiui, jį "teisina", kad jis tai padarė tik dėl nepakanamo įsigilino ir reikalo nežinojimo, parašydamas net vedamąjį "Gera naudotis saviškių patarnavimu". Nenorėdamas toliau gilintis į ilgus ir, kartais labai juokingus pamokymus Pietų Kryžiaus, padangės ben dradarbiautojams, aš tik E. Frediškiui atsakysiu, kad jis mane liečiančius užpuolimus.

Prieš metus laiko išrinktas Australijos sportininkų Išvykos Komiteto pirmininku ir per paskutinąją sporto šventę 1982 metų pabaigoje Geelonge patvirtintas būti Išvykos vadovu ir organizatorium, mūsų spaudoje parašiau ir prašiau, kad suinteresuotieji mūsų kelionių biurai ir agentai duotų sąlygas ir kainas važiuojančiai į Ameriką sportininkų grupei. Taip pat parašėm raštus visoms 8 nioms didžiosioms pasaulinėms oro linijoms, kurios kursuoja iš Australijos. Tarp jų buvo ir "Qantas" ir "Pan-Am". Po trijų mėnesių mes gavom iš visų atsakymus. Jų tarpe buvo ir trys lietuviai, iš kurių vienas yra Romas Cibas, savininkas "Palangos" kelionių biuro ir, su visa savo šeima, savininkas "Lito", kuri yra siuntinių siuntimo bendrovė.

Mūsų Išvykos Organizacinis Komitetas, susidedantis iš 8-nių asmenų, nuodugniai apsvaistę visas duotas bendrovių sąlygas, pasirinko "Palangą" ir "Litą", davusį ypatingai geras sąlygas ne tik kelionės atžvilgiu, bet ir sportininkų, kurių bus apie 100, finansine parama ir uniformų aprūpinimu. Prieš duodant savo sąlygas, R. Cibas, su mūsų vienu valdybos nariu, kuris turi atsakingas pareigas vienoje oro bendrovėje, buvo susitikę su Amerikos "Continental" ir "Pan-Am"

linijų atsakingais vadovais ir su jais tarėsi dėl visos mūsų kelionės, apytikriai nustatydami ir kainas.

Niekada ir niekur nebuvo mūsų, nei R. Cibo paminėtas "Aeroflotas" ir dar didesnė nesąmonė jums rašyti, kad mes jau skrendame su "Aeroflotu". Iš viso "Aeroflotas" į Australiją yra neįsileidžiamas.

Kas liečia jūsų taip vadinamas "koloborantines" bendroves "Palangą" ir "Litą", tai gaila, kad jūs gyvenate ne čia, o Amerikoje. Aš manau, kad už tą žodį, jų savininkai jus patrauktų teismo atsakomymėn. "Palanga" atstovauja "Aeroflotą" čia ruošdama keliones į Lietuvą ar kitur į Sov. Sąją, gi "Litas" siunčia siuntinius ir kartu turi didžiulę suvenyrų krautuvę. O kiek gi Amerikoje ir Kanadoje yra kelionių biurų, kurie veža žmones į Lietuvą ir kiek gi yra lietuviškų firmų, kurios siunčia siuntinius. Manau, jūs tą žinote geriau negu aš.

Pats Romas Cibas buvo I-jo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Australijos grupės vadovas, jis yra skautas, turintis paskautininko laipsnį. Taip pat jis yra didelis sportininkų mėtojas. Per jį mes važiuojame ir į Kanados Pas. Liet. Dienas ir tada jis nebuvo "koloborantas". Nors jo žmona ir graikė, tačiau jo vaikai lanko savaitgalio lietuvišką ir kalba geriau lietuviškai negu daugelis tikrų lietuvių vaikų. Jis taip pat priklauso "Rotary" tarptautiniam klubui ir neseniai jis šiame klube surengė labai sėkmingą Lietuvos ir jos kultūros vakarą. Taip pat jis yra liberalas, dabartinės valdančios partijos narys. Prieš pora mėnesių, pasitraukus buv. min. pirm. McMahon iš parlamento, vienas iš kandidatų, reprezentuoti Lowe vietovę, yra tas jūsų vadinamas "koloborantinių" bendrovių savininkas, Aš nemanau, kad liberalų partija, kuri yra taip antikomunistinė, savo vienu iš kandidatų pasirinktų "koloborantą".

Kitą kartą rašydamas ir puldamas mane, pasitikrinkit faktus, p. Frediški. Gi, tuo tarpu, būkit tikras, kad Australijos lietuviai sportininkai su jokia "Aeroflotu" neskris ir, atvykę į Ameriką ir Kanadą, jie ir vėl taip gražiai reprezentuos Australijos lietuvius, kaip kad darė, mano vadovaujami, ir praeitą kartą, nors ir skrido su ta pačia "Palangos" kelionių biuro paslauga ir parama.

O vis gi "Dirvos" redaktoriaus vedamasis "Gera naudotis saviškių patarna-

Brest Litovsko sutartis

"Dirvoje" pirmiausia skaitome Vytauto Meškauskos savaitinę politinę apžvalgą ir pikantišką skydelį "Iš antros pusės", nes tas antras puslapis pasako viską apie einamo momento pasaulinę politiką, parodo lietuviško gyvenimo niuansus ir kai kurios mūsų spaudos "gudrybes".

Pirmame puslapyje jo vedamieji plačiau nagrinėja aukštosios politikos, istorijos ir įsivaizduoto būsimo pasaulinio karo ir atominio ginklavimosi problemas. Jo komentarai įdomūs.

Š. m. "Dirvos" Nr. 2 Meškauskas plačiau palietė sovietų-vokiečių santykius paminėjęs tarp kitko kad "sutartį 1917 m. gruodžio 9 d. Brest Litovske pasirašė Adolf Joffe kuris po mėnesio buvo paskirtas sovietų pasiuntiniu Vokietijoje". Čia truputi suklysta, nes tikrumoje toji sutartis buvo pasirašyta 1918 m. kovo 3 d. ir ne vieno Joffes, bet visų penkių sovietų delegacijos narių vadovaujant G. Sokolnikovui, kuris 1917 metais su Leniniu grįžo iš Šveicarijos.

Nors toji sutartis buvo trumpalaikė, bet pabaltiečiams ir kitoms Rusijos pavergtoms tautoms ji buvo išganymas. Ji atpalaidavo Lietuvą, Latviją ir Estiją iš Rusijos jungo ir palengvino joms išsikrovoti Nepriklausomybes. Tas žydas Joffe šiek tiek yra padėjęs Lietuvai sudarant taikos sutartį su Sovietų Rusija.

Apie Brest Litovsk sutartį ir Joffę šią progą parašysiu kiek plačiau.

1917 m. spalio mėn. bolševikams nuvertus Kerensko vyriausybę rusų kariuomenė frontuose pakriko, beveik nebekariavo ir pradėjo brolautis su vokiečiais. Kad ne vakarų frontas, vokiečiai tuo metu galėjo lengvai užimti visą europinę Rusiją.

1917 m. lapkričio 28 d. Leniniui įsakius sovietų atstovai perėjo frontą ir prašė vokiečių karo paliaubų, ko vokiečiai jau seniai laukė. (Prieš tai vokiečių adm. grafas Kayserling ir grafas Mirbach buvo nuvykę į Petrogradą dėl belaisvių pasikeitimo ir pazondavo ten dirvą). Gruodžio 15 d. buvo pasirašytos karo paliaubos vienam mėnesiui t. y. iki 1918 m. sausio 14 d. Gruodžio 2 d. Joffės vadovaujama sovietų delegacija nuvyko Brest Litovsk ir tik

vimu" yra toks teisingas ir geras, todėl mes ir naudojames tik savų ir lietuvių mums duodamomis paslaugomis.

Antanas Laukaitis
Australija

gruodžio 22 pradėjo derybas.

Iš vokiečių pusės derybose dalyvavo gen. Hoffman, užs. reikalų min. Kuehlmann ir austrų užs. reik. min. Czernin. Bolševikai derybas vilkino ir gruodžio 28 d. jas nutraukė neva norėdami pakviesti į derybas kitus Rusijos sąjungininkus, o iš tikro jie lūkurio tikėdami, kad Vokietijoje ir Austrijoje kils revoliucijos.

1918 m. sausio 9 d. atvyko delegacijai vadovauti pats užsienio reikalų komisaras Trockis, kuris pareikalavo iš vokiečių, derybų metu, atitraukti savo kariuomenę iš Rusijos ribų, bet gen. Hoffman griežtai atsisakė, dėl ko Trockis sausio 18 derybas pertraukė ir išvyko į Petrogradą. Jis siūlė Sovietų vyriausybei sustabdyti karo veiksmus, bet sutarties nepasirašyti. Bet Leninas nesutiko. Tada Trockis grįžęs į Brest Litovsk sausio 30 d., derybas taip vedė, kad jos atsidūrė aklygatvyje. Tuo tarpu vokiečiai sudarė separatinę taiką su Ukraina, kuri jau turėjo savo vyriausybę (Idomu, kad ukrainiečių delegacijoje dalyvavo prof. A. Voldemaras).

Ukrainos delegacijos vad. min. pirm. Golubovič pasižadėjo Vokietijai ir Austrijai kasmet duoti milijoną tonų duonos (grūdų). Trockis vėl išvažiavo, bet vasario 10 grįžo ir paskelbė vokiečiams, kad Rusija sustabdo karo veiksmus, bet taikos nedarys t. y. nei taika nei karas...

Vokiečiai ir austrai pasipyktinę tokiais Trockio manevrais nutraukė derybas ir davė kariuomenei įsakymą žygiuoti į Latviją Estiją, Gudiją, Ukrainą, okupuojant didelius Rusijos plotus iki Dono ir Kaukazo.

Petrograde Leninas išsigaudo ir pareiškė kitiems VCIK'o nariams, kad Trockio planas (blėfas) nepavyko. Triukšmingame VCIK'o posėdyje Leninas pasakė, kad reikia tuojau taikos sutartį pasirašyti. Bet buvo jau per vėlu. Vokiečiai dabar žymiai padidino savo pretenzijas, būtent: visos jų kariuomenės okupuotos sritys nebėra Rusijos suverenitete, jie davė ultimatumą tomis sąlygomis sutartį pasirašyti ar atmesti.

Vasario 24 d. po dramatiinių ginčų VCIK (vserosijikij centralnyj ispolnitelnyj komitet) nubalsavo ultimatumą priimti ir sutartį pasirašyti 116 balsais prieš 85 ir 26 susilaikiusius.

Vasario 26 sudaryta kito sąstato delegacija: G. Sokolnikovas, A. Joffe, L. Karaman, G. Čičerin, O. Petrovski atvykusi į Brest Litovsk kovo 3 d. sutartį pasirašė. (Šioje delegacijoje

buvo 3 žydai ir 2 rusai). Trockis nepavykus blėfuoti, jis pasitraukė ne tik iš delegacijos, bet ir iš užsienio reikalų komisaro pareigų. Nuo gegužės mėn. užsienio reikalų komisaru paskirtas G. Čičerin.

Pagal tą sutartį Sovietų Rusija atsisakė Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, dalies Gudijos, perleido Turkijai Karsą, Ardahan, Batumo miestus, pripažino Gruzijos, Suomijos ir Ukrainos nepriklausomybes. Rusija neteko 381000 kv. mylių ploto ir 46 milijonų gyventojų.

Kaip jau minėta toji sutartis buvo trumpalaikė, nes vokiečiams pralaimėjus karą prieš Vakarų sąjungininkus 1918 m. lapkričio 11, Brest Litovsk sutartis buvo anuliuota. Bet Pabaltės tautos liko nuo Rusijos atskirtos.

Brest Litovsko sutarties architektais buvo gen. Hoffman ir žydas Joffe. Hoffmanas nuo 1916 m. buvo Rytų armijos štabo viršininku, jis Rusiją gerai pažinojo, nes caro laikais buvo vokiečių karo ataše Peterburge. Laikė rusų-japonų karo jis stebėjo Mukdeno geležinkelio stotyje kaip rusų generolai Samsonov ir Renenkampf apsiskaldė antausius, kas vėliau 1914 m. atsiliepė Tanenbergo kautynėse.

Adolf Joffe turėjo gerą med. gydytojo profesiją, bet ją pakeitė į politiką ir dėl to peranksti žuvo. Jis buvo gimęs istorinės Lietuvos ribose, tai pažinojo ir Lietuvos reikalus.

1919 m. vasario 18-20 jis dalyvavo Vilniuje bolševikinių tarybų suvažiavime, buvo numatytas Lietuvos-Bielorusijos tarybų respublikos (Litbiel) pirmininku, vieton Kapsuko, kuris tuo metu buvo Daugpilyje organizuodamas raudonųjų invaziją į Lietuvą.

1920 m. liepos mėn. Joffe vadovavo sovietų delegacijai darant taikos sutartį su Lietuva. Kiti delegatai buvo J. Marchlevski ir L. Obolenski. Lietuvos delegacijai vadovavo 8. Naruševičius, kiti nariai: P. Klimas, S. Rozenbaumas, J. Vailokaitis ir V. Račkauskas. Vedant derybas, Joffe atskirai susitiko viešbutyje su Rozenbaumu ir iš anksto aptarė kokias sienas Lietuvai nustatyti. Rozenbaumas įrodinėjo jam, kad tose ginčijamose srityse veikia Lietuvos žydų (litvakų) papročiai ir įstatymai, dėlto jos turi būti priskirtos prie Lietuvos. Joffe su jo argumentais sutikęs ir Lietuva gavo gana palankias Rytų sienas, maždaug atitinkančias Mindaugo laikų rytinei sienai. Kaune buvo kalbama, kad Lietuvos ir Sovietų Rusijos sieną nustatė du žydai.

(Nukelta į 11 psl.)

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

VAKARONĖ LIETUVIŠKOSIOS SPAUDOS TEMOMIS

Vakaronę rengė Santaros šviesos Chicago skyrius, pirmininkaujamas Mykolo Drungos. Jis ir vakaronę pravedė ir simpoziumą koordinavo. Neįprasto turinio laiškas intriguojančiai skelbė, kad vakaronė įvyks š. m. vasario 5 d. Jaunimo Centro kavinėje, dalyvaus vietiniai prelegentai — Zenonas Rekašius, Ginta Re-

meikytė, Jonas Šoliūnas ir Bronius Nainys (pastarasis vakaronėje nepasirodė — blogas kelias ar kitos priežastys? Nepaaiškino), kalbės nieko nevyniodami į vatą, lietuviškosios spaudos temomis.

Atsilankė apie 70 dalyvių.

Prie stalų, apkrautų rekordavimo aparatais, susėdė: J. Šoliūnas, G. Remeikytė, Z. Rekašius ir koordinatorių M. Drunga. Įvadą padarė M. Drunga ir skaitė iš anksto raštu paruoštus klausimus, į kuriuos vienas atsakinėjo gyvu žodžiu (Z. Rekašius), kita skaitė iš rašto (G. Remeikytė), trečias (J. Šoliūnas) ir skaitė ir gyvu žodžiu aiškino savo ir bendradarbių redaktorių Emilijos Sakadolskienės mintis (E. Sakadolskienė turėjo dalyvauti operos repeticijoje, vykusioje tuo pačiu metu tose pačiose J. Centro patalpose. Vėliau ji pati pasirodė žiūrovų tarpe).

Pirmas klausimas sukosi apie spaudos spragas ir duobes. Pirmoji kalbėjo G. Remeikytė, vieną vasarą dirbusi Draugo redakcijoje, rašanti poeziją ir bendradarbiaujanti spaudoje: daugiausia Skautų Vytėje ir Ateityje. G. Remeikytės nuomone, turime per daug leidinių, apimančių daug sričių, ideologijų bei profesijų. Per mažai skaitytojų ir bendradarbių. Reiktų jungtis panašios ideologijos laikraščiams į vieną ir pagerinti jų turinį. Užmiršti lietuviai studentai, nekalbantieji lietuviškai (Bridges neatsiekia tikslo). Reikia galvoti apie įvedimą skyrių anglų kalba, nors tuo tarpu dar nepataria (kai kurie jau turi: Lietuvių dienos, Vienybė). Nereikėtų per daug gailėtis užsitarančių laikraščių, nes jie jau yra atlikę savo paskirtį. Paminėjo kai kuriuos laikraščius ir padarė savo pastabas.

Z. Rekašius, profesorius, Akiračių redaktorius. Jo nuomone per daug dešiniųjų ir vidurių laikraščių, bet visai nėra kairiųjų, trūksta balanso ir rimtos polemikos. Buvęs socialistų dienraštis NAUJIENOS, šandieną yra virtęs ultra dešiniuoju. Minėjo išeinančius laikraščius ir skelbė kai kuriems nekrologus.

Jonas Šoliūnas — naujasis Draugo redaktorius, pastebėjo, kad kalbės tik savo vardu ir neatstovauja nei laikraščiams, nei leidėjams. Spaudos bendradarbių ir redaktorių naikinimas ateina iš Lietuvos ir perskaitė ilgą straipsnį, paskelbtą 1982. I. 29 d. Brooklyno LAISVĖJE. Straipsnyje korespondentas iš Vilniaus cituoja

jo (Šoliūno) straipsnio kai kurias mintis, Naujienų pasisakymus ir daro išvadas kas šiandieną tarnauja "vaduotojams". Redaktorių bei spaudos bendradarbių nuolatiniu niekinimu norima juos diskredituoti skaitytojų tarpe.

Antras klausimas sukosi apie laikraštyje spausdinamą tematiką, apie ką per daug ar per mažai rašoma, kokia informacija skaitytojams ne laiku ir ne vietoje pateikiama.

G. Remeikytė — trūksta informacijos apie lietuvių atsiekimus Lietuvoje, apie jų viešnagę bei pasirodymus čia (koncertai). Laikraščiai turėtų skelbti viską ir palikti apsispręsti skaitytojams. Eiti ar neiti į jų koncertą, dalyvauti ar ne jų priėmimuose. Mūsų laikraščiuose per daug asmeniškų informacijos, įvykių aprašymai per daug ištęsti ir atskiesti, net nustelbia pagrindinį tikslą.

Z. Rekašius — trūksta informacijos, kuri būtų paruošta su pagarba skaitytojui. Nėra sąžiningesnės informacijos apie gyvenimą Lietuvoje. Mūsų spauda ne tuo keliu eina: ji vaduoja Lietuvą, bet neinformuoja apie esamą padėtį.

J. Šoliūnas — daugiau pagarbos skaitytojui.

Trečias klausimas sukosi apie reporterių tinklo organizavimą ir paruošimą. Informacija skirtina nuo komentarų.

G. Remeikytė — reikia gerų reporterių ir investigatorių. Lietuviai turi spaudos bendradarbių, bet visai neturi investigatorių.

Z. Rekašius — yra gerų ir blogų reporterių. Kaip gerą pavyzdį paminėjo Tėviškės žiburius.

J. Šoliūnas — mūsų reporteriai dažnai yra oficialūs asmenys organizacijų vadovybėse, todėl jų reportažai yra šališki. Dažnuose reportažuose įterpiamos rašančiojo nuomonės.

Ketvirtas klausimas buvo labai konkretus: Ko jūsų laikraščiu trūksta iki tobulumo?

G. Remeikytė — bloga lietuvių kalba, kurią reikia tobulinti. Patarė žurnalistų sąjungos valdybai suruošti lietuvių kalbos pasitobulinimo kursus, panašius į PLJS Ryšių Centro ruošiamus dviejų savaitių seminarus. Ateitis gali priversti įsivesti anglų kalbą skyrius, nes jaunimas nebesupranta lietuviškai. Draugas nori prisitaikyti prie skaitytojų ir yra atviras nuomonėms reikšti.

Z. Rekašius — Akiračiams trūksta radikalumo. Daugelis spausdinamų straipsnių tikti ir kitiems žurnalams. Jei nėra radikalų pasisakymų, žurnalą nėra reikalo leisti.

J. Šoliūnas ir E. Sakadolskienė (raštu) pasigen-

Smuikininkai Atis ir Regina Bankai koncertuos Margučio parengime Chicagoje.

KONCERTINĖ NAUJIENA

"Margučio" renginiuose vis kas nors naujo, vis kas

da atvirumo ir radikalumo. Pateikia visą eilę pasisakymų dėl esamos laikraščio padėties.

Taip simpoziumo dalyviams pasisakant, sulaukėme ir 10 val. vak. M. Drunga skelbia 10 min. eprtrauką ir po to žada pateikti staigmeną, matyt, norėdamas suintriguoti klausytojus, kad neišlakstytų.

Po pertraukos, prelegentai pasikeitė vienu kitu klausimu tarpusavyje, o po to leido ir vakaronės dalyviams pasisakyti. Žadėtą staigmeną padarė dr. Leonidas Ragas, papasakojęs apie recenzento padarytą žalą styginiam orkestrui po pirmojo atlikto koncerto.

Diskusijų metu, kuriose dalyvavo gerokas skaičius klausytojų, išryškėjo ne vienoda pažiūra į skelbiamą informaciją ir skaitytojų formavimą. Skelbta pažiūra, kad laikraščiai skirti informuoti, o ne formuoti skaitytojus, neišlaikė kritikos. Visa spauda (ir amerikiečių) ne tik informuoja, bet ir formuoja skaitytojus. Net ir paprasčiausioje informacijoje galima užtikti ir formuojančių elementų. Visi sutinkame, kad informacija turi būti tiksli ir vispusiška, be asmeninių įtarpų, bet vedamieji ar įvykių komentarai yra formuojančio pobūdžio. Prelegentų dėtas akcentas į skelbiamą tikslia informaciją, neišlaiko kritikos. Draugo 1982. II. 5 d. laikoje, skyriuje "Aplink mus", tilpo ši (Nukelta į 12 psl.)

nors negirdėto ir nematyto. Toks bus ir vasario 28 d. Jaunimo Centre rengiamas koncertas. Tą dieną pirmą kartą Chicagoje ir aplamai JAV pasirodys, praėjusių metų vasarą iš okupuotos Lietuvos atvykę, ir Toronto mieste įsikūrę smuikininkai Atis ir Regina Bankai. Akompanuos Darius Lapinskas.

Abu smuikininkai smuikuoja nuo pat vaikystės dienų. Abu baigę Lietuvos valstybinę konservatoriją Vilniuje. Atis dar gilino studijas Čaikovskio vardo konservatorijoje Maskvoje. 1976 m. jis užėmė pirmąją vietą Taline surengtose tarptautinio pobūdžio koncertinėse smuiko varžybose. Atis ir Regina Bankai profesionalai pilna to žodžio prasme. Jų žodžiais — "Muzika mūsų pagrindinė ir vienintelė profesija, kuriai įgyti reikėjo beveik 20 metų."

Atvykę į Kanadą įsijungė į Toronto Royal Conservatory of Music orkestrą. Taipgi groja Niagara symphony orkestre, St. Catharines mieste. Pasirodo, atlikdami solo ir duetus, kanadiečių ir lietuvių rengiamuose koncertuose. Mielai jungiasi ir į lietuvių kultūrinį gyvenimą. Nori savo muzikiniu indėliu praturtinti išeivijos lietuvių kultūrinį gyvenimą.

Reikia manyti, kad vasario 28 d. 3 val. p. p. "Margučio" rengiamas koncertas Jaunimo Centre sulauks dera-ramo pasisekimo. Kviečiame visus Chicago lietuvius gausiai susirinkti ir pasiklausyti Lietuvoje subrendusių ir savanoriškai į lietuviškąją išeiviją įsijungusių dviejų jaunų smuikininkų.

BREST LITOVSKO SUTARTIS...

(Atkelta iš 10 psl.)

Deja, dėl lenkų invazijos 1920 m. Sovietų Rusija buvo nustumta toliau į Rytus ir Lietuva tos, sutartimi nustatytos, sienos nepasiekė.

P. Lelis
Toronto, Ont.

VM PRIERAŠAS:

Ačiū labai už patikslinimą. Norėdamas galimai trumpiau priminti sovietų-vokiečių santykių istoriją nuo antrojo pasaulinio karo pabaigos iki šių dienų klaidingai paminėjau 1917 m. gruodžio 3 dieną kaip sutarties pasirašymo dieną. Iš tikro tą dieną tik prasidėjo derybos dėl paliaubų. Pasibaigė jos, kaip p. Lelis teisingai nurodė, gruodžio 15 d. Jei jau pradėdame aiškintis plačiau, reikia pastebėti, kad šioje dramoje buvo ir daugiau dalyvių, negu tik sovietai su vokiečiais. Jau prieš prasidedant deryboms dėl paliaubų, gruodžio 1 d. Vakarų sąjungininkai: amerikiečiai, britai, prancūzai ir italai pradėjo tartis dėl pagalbos caro imperijos 'baltiesiems'. JAV prezidento Wilsono intymus patarėjas pulk. Edward M. House sąjungininkus taip įspėjo: "Pavojinga paremti vidaus nesutikimus, jei tam neturima nei rūpestingai paruošto plano ar pakankamai pajėgų jo pravedimui." Nepaisant to, britai ir prancūzai sutarė tuojuo veikti ir dieną po prasidėjusių Brest Litovske sovietų-vokiečių derybų gruodžio 23 d. sutarė Rusiją pasidalinti į 'įtakos zonas'. Prancūzų įtakai atiteko teritorija tarp Rumunijos ir Krimo, tuo tarpu britai pasiėmė teritoriją nuo Krimo iki Kaspijos jūros ir tuojuo pasiuntė savo vieną brigadą iš Bagdado per dykumas ir kalnus į Baku. Tokiu būdu sovietai ir vokiečiai turėjo bendrą interesą, pastaruosius įgalinti pulti Vakarus kas automatiškai sumažintų jų intervencijos Rusijoje apimtį. Ar nėra panašumo į 1939 m. situaciją.

CHICAGO

(Atkelta iš 11 ps1.)

žinutė: "Keturių mūsų periodinių leidinių redakcijos nariai ar bendradarbiai dalyvaus simpoziume apie mūsų spaudos trūkumus ir būdus jiems pašalinti..." Kaip minėjau, dalyvavo tik dviejų laikraščių redaktoriai (G. Remeikytė nepriširtina prie redaktorių ir n u o l a t i n i ų bendradarbių, nors sveikintina, kad dalyvavo ir pateikė blaivių minčių) — Draugo ir Akiračių, o skelbė net keturių leidinių. Pasigedome Draugo senesnių redaktorių ir kitų pažiūrų laikraščių atstovų. Atrodo, kad rengėjai nenorėjo kitiems sudaryti progą dalyvauti pasisakymuose, o pasitenkino tik savųjų pažiūromis. Čia ir vėl išlenda vispusiškos ir tikslios informacijos stoka. Vieną kalbame, kitą darome.

Šis simpoziumas buvo lygtas Lietuvos žurnalistų sąjungos valdybos vakaronės, suruoštos praėjusį rudenį, kur pagrindinę paskaitą skaitė pats moderatorius Mykolas Drunga. Lietuvos spaudos klausimais diskusijos yra naudingos, nors ir nėra atremtos į šių dienų esamą padėtį. Vis klajojame padangėmis, o ne ieškome ką dar galima būtų padaryti esamose sąlygose. Pasiūlymai la i k ra š č i a m s jungtis ar kitiems užsida-ryti, nėra tinkamas sprendimas. Jaunosios kartos nesidomėjimas lietuvių reikalais ir silpnas lietuvių kalbos mokėjimas yra priežastis mūsų negalavimų.

Vakaronę užbaigė 11:30 val. vak., gerai daliai dalyvių išsivaikščiojus anksčiau.

KORP! NEO-LITHUANIA SUEIGA

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio sueiga įvyko š. m. vasario 7 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose. Sueigą atidarė ir ją pravedė pats pirmininkas Linas Regis, sekretoriavo Vitas Plioplys. Praėjusios sueigos protokolą, nedalyvaujant sekretorei Marijai Donskytei, perskaitė tai sueigai pirmininkavęs Algis Modestas.

Pirm. Linas Regis sueigą painformavo apie valdybos planuojamus renginius ir ateities darbus. Užsimota plačiai ir jei pavyks viską įvykdyti, veikla bus gyva, nes kas mėnesį numatoma po vieną ar du renginius. Daugumoje tradiciniai renginiai ir savo reikalai, būtent: nepriklausomybės atstatymo 64 metų sukakties minėjimas (II. 21), alutis (III. 12), Las Vegas naktis (III.26), Velykų žaidimai (IV. 4), motinų pagerbimas (V. 2), automobilių varžybos (V. 22), gegužinė (VI. 2), stovykla (IX. 4-6 d.), metinė sueiga (XI. 7),

Korporacijos šventė (XI. 13) ir Naujų Metų sutikimas (XII. 31).

Sueiga pasidžiaugė jaunosios valdybos ryžtu išlaikyti tradicijas ir įvesti naujus renginius, artimesnius jauniems ir praktikuojamus šiame krašte. Po oficialios dalies, valdybos pakviesta, Irena Kriaučeliūnienė papasakojo įspūdžius iš kelionės po Raudonąją Kiniją ir parodė skaidres. Ir. Kriaučeliūnienė vaizdžiai ir nuosekliai papasakojo dabartinės Kinijos žmonių gyvenimo būdą, darbo sąlygas, susikimšimą ir valdžios pastangas kontroliuoti žmones. Valdžia, skatindama mažinti žmonių prieauglį, yra įvedusi įvairius potvarkius ir savo paramą teikia tik pirmam vaikui. Šeimos, turinčios daugiau dviejų vaikų, moka pabaudą.

Miestai ir žmonės atrodo pilkai, nes namai daugiausiai statomi iš cementinių blokų, o žmonės nešioja Mao sukirpimo pilkos ar melsvai žalios spalvos švarkus ir kelnės. Ir vyrai ir moterys rengiasi labai panašiai. Gyvena labai susikimšę, mažuose butuose, kartu kelios generacijos. Vyriausiojo šeimos nario žodis yra galutinis.

Mažai autobusų, dar mažiau automobilių, o pagrindinė ir svarbiausia susisiekimo priemonė yra dviratis. Visi stengiasi įsigyti dviratį ir jį labai brangina. Miestai švarūs, bet pakraščiai ir kolchozai bei viešo naudojimo įstaigos tuo nepasizymi.

Visi dalyviai buvo patenkinti tokiu vaizdžiu pranešimu ir išreiškė nuosirdžią padėką Irenai Kriaučeliūnienei ir jos talkininkams.

Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio vadovauja jauni kolegos: pirm. Linas Regis, vicepirm. Algis Jurkūnas, sekretorė Violeta Burokaitė, išdininkas dr. Alvydas Arbas, narys Liutauras Dargis, magistrė Marija Donskytė, tėvūnas Vitas Plioplys ir arbiter elegantiarum Rita Zubrickaitė.

★

Dail. Domšaičio dailės darbų paroda tęsis iki vasario 21 d. Jaunimo Centro Čiurlionio Galerijoje. Visuomenė, kuri negalėjo dalyvauti atidaryme, prašoma atvykti ir pasigrožėti Mažosios Lietuvos sūnaus Prano Domšaičio meno darbais.

Parodos ruošia rūpinasi speciali komisija, vadovaujama dail. Vandos Balukienės.

KONCERTAS

Pietų Amerikos lietuvių solistų — Zuzanos Valadkaitės de Lopez (mezzo sopranas) ir Antano Slančiausko (bosas) koncertas, įvyks š. m. vasario 21 d. 3 val. p. p. Jaunimo Centro

AUTENTIŠKAS UŽGAVĖNIŲ VALGIS

SETFANIJA STASIENĖ

Žirnių sav pasisėk zopostui didelį plotą
Juk, žinai, kaip skanūs jie, kad šiupinį valgai...

Kr. Donelaitis

Kiekvienas metų laikas tamptai susijęs su mūsų tautos gyvenimo papročiais, su plačiųjų masių jausmais, įsitikinimais, išgyvenimais ir tikėjimu.

Žiemos prasilaužimas į pavasarį yra gana reikšmingas gamtos įvykis, kuris senovėje žmonių buvo savotiškai išgyventas. Šaltos, trumpos žiemos dienos ir ilgos, tamsios naktys tautos vaizduotėje audė pikto demono pasaką. Tad pavasariui artėjant jį reikėjo išvyti ar sunaikinti. Iš tautosakos žinome, kaip triukšmingai žiemos demonas buvo vejamas ir kaip vykusi kova tarp dviejų galių, t. y. šviesos ir tamsos. Vėliau ši kova mūsų kaime buvo vaizduojama kautynėmis tarp "Mėsinių" ir "Kanapinių".

Tai vyko Užgavėnių metu, kada prieš ilgą ir sunkų pasniką atsirado reikalas prisistoti žemiškom gėrybėm. Buvo paprotys sočiai ir riebiai pavalgyti, net 9 ar 12 kartų.

Grįžtant į pagonišką Lietuvą matysime, kad didžiosios šventės taip pat vyko žiemai besibaigiant, kovo mėnesį. Kovo 25 d. buvo švenčiama "Garnio" šventė. Šios šventės metu buvo kepamas "garnio pyragas", iš įvairių sumaltų grūdų, kurių aruode tik bebuvo. Toks miltų mišinys buvo naudojamas todėl, kad ateinantį rudenį visi javai gerai užderėtų. Apie šią šventę mums labai mažai žinoma, nes krikščionybės laikais jos rolę perėmė Užgavėnės.

didžiojoje salėje. Akompanuoja Mykolas Drunga.

Bilietai iš anksto gaunami Vaznelių prekyboje, o koncerto dieną — prie įėjimo. Visa Chicagos lietuvių visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti ir parodyti dėmesį savo broliui, gyvenančiam Argentinoje.

Koncertą ruošia PLB kultūrinių reikalų komisija, vadovaujama Vaclovo Kleizos.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO MINĖJIMAS

LST Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio valdyba rengia Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 64 metų sukakties minėjimą, kuris įvyks vasario 21 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose.

Programos sudarymu rūpinasi Valentina Mažeikienė.

Visi korporantai su šeimomis ir draugais prašomi dalyvauti.

O Užgavėnių šventėse atsirado gausybė įvairių naujų valgių: įvairūs kepučiai, sklandžiai, žagarėliai, spurgos ir t.t. Tačiau seniausias Užgavėnių valgis ir pats autentiškiausias mūsų tautoje tai šiupinys.

Kristijonas Donelaitis poemoje "Metai" šiupinį mini, kaip vieną pagrindinių žiemos valgių sakdamas: "Tu niekings žmogau! mokinkis čia pasikakint, kad tav tro-pijas kartais skūpiai prisivalgyt. O tu dar niurni, kad kartais alkaną dieną, ar skūpus čėsus sulaukęs, šiupinį gramdai".

Todėl, pavasarį sulaukus, jis liepia pasisesėti kuo daugiau žirnių, kad aruodui ištuštėjus būtų bent žirnių skaniam šiupiniui pleškinti. Šiupinys vėliau iš kasdienybės perėjo į tradicinį Užgavėnių valgį, o kai kur buvo verdamas net Velykų ir Kalėdų švenčių metu. Tačiau vėliau šiupinys vėl neteko apeiginės reikšmės ir liko, kaip ir Donelaičio laikais kasdieniniu valgiu. Kaip tradicinis valgis ilgiausiai išliko Mažojoje Lietuvoje ir žemaitiškose.

Pagal Elzę Jankutę Mažojoje Lietuvoje šiupinio virimas niekad nebuvo nustojęs tradicinės reikšmės. Užgavėnių dieną kiekvienoje ūkininko šeimoje buvo verdamas šiupinys su rūkyta kiaulės galva.

Ši tradicija buvo gyva ir mūsų patriarcho Martyno Jankaus šeimoje.

Su šiupinio tradicija susiristas Martyno Jankaus išgyvenimas, kurį jis kasmet Užgavėnių metu Bitėnuose valgydamas šiupinį prisimindavo. O tai buvo 1880 m. kada jis su žymiu vokiečių tautotyrininku Dr. Fr. Tetzneriu iš Bitėnų vyko į Tolminkiemį Kr. Konelaičio 100 metų mirties sukaktvių proga ant jo kapo padėti vainiką.

Prof. Fr. Tetzneris tuo tikslu buvo specialiai atvykęs iš Leipzigo. Padėję vainiką ir pagerbę rašytoją, jie abu užsuko pasisvečiuoti pas Tolminkiemio apylin-

kėje gyvenančią dvarininkę. Ši norėdama kuo nors prisidėti prie Kr. Donelaičio pagerbimo išvirė poeto gerbėjam pietums šiupinį. Tik deja, šiupinys buvo labai neskanus ir jie valgė jį tik iš mandagumo.

Grįžęs į namus M. Jankus labai sielojosi ir nemaloniai išgyveno tas vaišes galvodamas apie prof. Fr. Tetznerį. Ką šis tik turėjo galvoti apie taip išgirtą Kr. Donelaičio valgį? Tad grįžęs tuoj prašė savo motinos, kad ji išvirtų tikrą ir skanų šiupinį.

Šventinis šiupinys. Imti: 1 puodk. geltonų žirnių, 1 puodk. pupelių (pupeles naudodavo žemaitijoje), 1 puodk. miežinių kruopų, 5 bulvės, 2 sv. kiaulienos mėsos, (šonkauliai arba ausys ir uodega), 2 svogūnus, 6 kvepiančius pipirus, 2 lauro lapus, druskos.

Žirnius, pupeles supilti į šaltą vandenį ir palaikyti keletą valandų, kad išbrinktų. Paskui vandenį nupilti, perplauti ir supilti į puodą. Užpilti 7 puodukus šalto vandens, sudėti mėsą, supilti kruopas ir palengva užvirinti. Nugriebti susidariusias putas ir sudėti svogūnus. Puodą pridengti ir palengva virti. Karts nuo karto pamaišyti, kad neprišiltų. Kai mėsa jau yra minkštoka, sudėti supiaustytas bulves, pipirus ir druskos pagal skonį. Kai bulvės bus minkštos, o skystimo bus perdaug, tada nusunkti ir šiupinį sukratyti. Tuoj sukrėsti į pusblūdį, į vidurį įsmeigti kiaulės uodegą, o aplink apdėti gabalėliais supiaustytas šonkaulius, arba atskirai išvirtoms šviežiom dešrom.

Žemaitijoje šiupinį sutirštinavo žaliom tarkuotom bulvėm ar ruginiais bei kvietiniais miltais. O šiupinį kartais valgydavo su saldžiu ar rūgusiu pienu.

OPPORTUNITY FOR AUTO MECHANICS — Tire & Multi Service Car repair chain with 14 service bays per unit is seeking top notch Auto Mechanics. Must have a minimum of \$6,000 worth of hand tools and be qualified in front end alignment, brakes, tune-up and air-conditioning. Plenty of work. Top pay in the industry. Full hospitalization. Positions available in Dallas, Fort Worth and Houston, Texas. Send resume to: DAN REEVES, EXCEL CAR REPAIR, 2514 Gravel Drive, Fort Worth, Tx. 76118. Phone: 817-589-7573. (5-14)

MECHANICAL ENGINEER

James River Corporation, a large paper manufacturer & converter has an opening for a mechanical engineer in our Parchment, Michigan facility. Prefer candidate to have BS degree in mechanical engineering, as well as hands on paper mill experience. Will be responsible for design and installation of various manufacturing equipment. Excellent fringe benefits program as well as profit sharing. Salary commensurate with experience & demonstrated ability. For immediate consideration call (616) 383-5719 or send resume in confidence to:

Barbara K. Digon, Employment Manager

JAMES RIVER CORPORATION
KVP GROUP
100 Island Ave.
Parchment Michigan 49004

Equal Opportunity Employer M/F/H

Vasario Šešioliktoji Clevelande...

(Atkelta iš 1 psl.)

Bandydamas ryškinti savo tvirtinimą tokiais pavyzdžiais, kaip Vengrijos ir Čekoslovakijos sukilimais, kalbėtojas kartojo, kad 'jų kova už laisvę buvo ir kova už mūsų laisvę'. Abstrakto ir sunkiai suprantama atsižvelgtiant į tai, kad Amerika liko tų laisvės kovų stebėtoja, šiandieną neturinti teisės į bet kokius nuopelnus sau.

Toliau sekė lietuvių kūrėjų savanorių pristatymas. Darėsi graudu, kad mūsų laisvės kovų liudininkai buvo sustatyti anonimiškai scenos papėdėje, net nesiteikiant jų išvardinti pavardėmis, nors jų buvo vos tik ... penki. Saulės jiems prisegė prie švarkų atlapų po raudoną gvazdiką, o minėjimo dalyviai paplojo. Ir tai tik tiek pagarbos tiems, kurių dėka mes iš viso turime Vasario 16-tąją. Rengėjai man turės atleisti, kad grynai savo iniciatyva jaučiuosi ipareigota jų pavardes suminėti: pulk. VALDEMARAS SENBERGAS, PRANAS MAŠIOTAS, JONAS LOZORAITIS, VINCAS BARTUSKA ir ALEKSANDRAS JOHANSONAS.

Pagaliau Dalia Orantaitė, pranešusi kalbėtoją pristatysianti lietuvių kalbą, iškviėtė visų laukimą svečią iš Chicagos, kun. dr. Juozą Prunskį.

Kaip maloni atgaiva tiems, kurie visoje toje lietuviškoje šventėje laukė lietuviško žodžio, kun. Prunskis pradėjo savo kalbą maloniai pabrėždamas Clevelando lietuvių kolonijos garsą - ji esanti girdima visoje išeivijoje. Vasario 16-ąją kalbėtojas paprastai apibūdino taip: 'Ši diena - tai mūsų tautinės Kalėdos, švenčiant mūsų valstybės užgimimą. Ji taip pat yra mūsų tautinės Velykos, švenčiant mūsų tautos prisikėlimą laisvei'. Gimtosios žemės ilgesys, iliustruotas jauno studento, toli nuo gimtinės iškeliavusio pavyzdžiu, kuris savo laiške tėvui prašo prisijusti 'gimtos žemės žiupsnį, kad turėčiau kur ašarą nulieti', nebuvo reikalingas geresnio vaizdingumo. Kalbėtojas gyvais pavyzdžiais nukėlė mus į tolimą, mylimą žemę, kurioje mūsų broliai ir sesės įvairiausiais būdais rodo savo tautos dvasios jėgą: nukirstą laisvei atžymėti medį paverčia kryžiumi ir pastato jį Kryžių Kalne, krauju rašytu laišku pareiškia nebija kankinimo, kad liktų ištikimi Kristui ir Lietu-

vai. Kalbėtojas pakartotinai priminė mums, kad mūsų tauta šaukiasi pagalbos. Ji gyva, bet gyvena okupanto naruose, kur yra nusikaltimas laikytis rašytos konstitucijos, garantuojančios žodžio, spaudos ir tikėjimo laisvės. Sovietų Sąjungoje, pagal iš jos pabėgusių pasakojimus, esą tik du įstatymai: plėšk ir žudyk.

Išeivijoje lietuviai nėra primityvūs skerdyklų mėsininkai ar anglių kasyklų darbininkai, bet intelektualai, profesoriai, kurie Amerikos universitetuose moko Amerikos jaunimą įvairių profesijų ir jį ruošia ateičiai. Lietuviškoji išeivija yra tapusi jėga pasaulyje. Kalbėtojas išpėja, kad sovietai siunčia agentus mūsų visuomenei kiršinti. Gi Vasario 16-

Programos pranešėjai Dalia Orantaitė ir Linas Jokūbaitis prieš minėjimą tariai šventės programos pravedimo reikalais. J. Garlos nuotr.

osios dvasia turinti vienyti ir jungti visų pažiūrų lietuvių, nežiūrint metodų skirtumo, kai 'socialistas šypsosi kunigui, o kunigas šypsosi socialistui'. 'Išsineškime mes iš šito minėjimo šūkį -- Myliu savo Lietuvą ir jai skiriu savo jėgas', baigdamas savo turiningą ir jautrų žodį, siūlė kalbėtojas. 'Turime klausyti, ne ką VLIKas, ALTas ar Bendruomenė padarė dėl Lietuvos, bet ką padariau aš. Tai yra mūsų sąžinės valanda. Neškime Lietuvai laisvės liepsną, kuri uždegė mūsų išeivių širdis darbams ir kovai dėl Lietuvos laisvės'.

Toliau sekė svečių pristatymas ir sveikinimai raštu. Linas Jokūbaitis, pranešęs, kad kviestasis kongreso atstovas iš Georgijos, Larry MacDonald, dėl susidėjusių aplinkybių negalės dalyvauti minėjime, sa-

Vasario 16 meninės programos atlikėjai: sol. Aldona Stempužienė-Švedienė, akomp. Barbara Klonowski, Kristina ir Ilona Kuprevičiūtės, Algis Miškinis. J. Garlos nuotr.

rengėjai randa reikalo kviesti amerikiečius kalbėtojus, kurie tėra suinteresuoti savo rinkiminės kampanijos šūkiais, vienas kito gyrimu ... Mums, lankantiems Vasario 16-osios minėjimus, apie komunizmą kalbėti nereikia -- mūsų buvimas liudija mūsų tragišką patirtį ir mūsų nusistatymą. Vasario 16-os minėjimas neturi savo vertės, jei jame pirmoje eilėje nedominuoja patriotinis lietuviškas momentas. Nebuvo malonu klausytis jo kvietimo visus 'susijungti į vieną antikomunistinės akcijos' uniją, kas skambėjo aiškiai, kaip vienos kraštutinės organizacijos narių verbavimo šūkis. Jei ponas Mahoney ir yra neabejotinai puikus politinis kalbėtojas, tai vistiek jo temai turi būti ir vieta, ir laikas.

Anglų kalba perskaityta rezoliucija ir šiais metais buvo pristatyta visuomenei nesilaikant parlamentarių nuostatų: paprašius rezoliuciją patvirtinti plojimu, buvo būtina užklausti balsų 'prieš'.

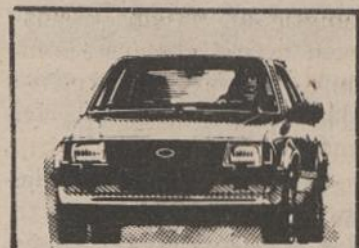
Išnešus vėliavas, išklausius ypatingai ilgos Mahoney kalbos, šventės dalyviai buvo taip nuvargę, kad pertrauka būtų atgaivinusiu nuotaiką ir ištiesinusi nuvargusias nugaras. Deja, vėl buvo duotas įsakymas sėstis ...

Turiu prisipažinti, kad meninė dalis išpildo didelę pirmosios dalies kaltę. Žavų buvo klausytis sesučių, Ilonos ir Kristinos Kuprevičiūčių muzikinio dueto. Kristina puikiai akompanuoja savo gerai valdančią trumpetę sesutei Ilonai, o Algio Miškinio 'Svitrigailos priesaikos' deklamavimas suteikė jaunatvišką foną politinei indoktrinacija ir nereikalingomis kalbomis gerojai pažeistą minėjimo nuotaiką.

Aldona Stempužienė-Svedienė, akompanuojama Barbaros Klonowski, savo nuostabiai grynų dainavimu ir reper-tuaro parinkimu visus nuteikė šventiškai ir pakiliai. Komp. a.a. Jono Svedo 'Maro' ištrauka simboliniai prabilo į mus visus poeto Bradūno žodžiais: 'Ir užliejo visą kraštą ir nuplaus paskutinį pėdsaką žmogaus amžinos nakties srovė šalta'. Kas yra girdejęs muz. Budriūno 'Mano protėvių žemė', ši kartą girdejo ją dainuojant taip, kad protėvių žemės aidas brovėsi į širdį, spaudė ašaras ir tikram muzikos my-

lėtojui buvo papildomai gilus estetiškas išgyvenimas.

Jei šią Clevelando Vasario 16-sios šventę galima būtų vadinti pasisekusia, tai tik kun. dr. Juozo Prunskio ir meninės dalies dėka. Rengėjai turi susirūpinti, kad būtų į tą didžiąją šventę SUGRAŽINTA LIETUVIŲ KALBA ir kad ji nebūtų išnaudojama politinei indoktrinacijai ar rinkiminei kampanijai praveisti. Mes visi turime savo pažiūras ir sugebame balsuoti, bet savo šventės metu mes reikalaujame stipraus lietuviškai-patriotinio elemento. Jei mes nepasirūpinsime savo tautinės dvasios išlaikymu, tai ja niekas daugiau nepasirūpins.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP to work and live in a small congenial community and hospital near Dallas, Texas. DIRECTOR OF NURSING SERVICE with masters degree in psychiatrics also REGISTERED NURSE for general psychiatric and medical/surgical geriatrics. Competitive salary & fringe benefits. Must be eligible for licensing in Texas. Apply call or write to: TERRELL STATE HOSPITAL P. O. Box 70, Terrell, Texas 75160 214/563-6452, Ext. 332 — APP/EEO (6-13)

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Foto ir paveikslų įrėmavimas. Originalūs paveikslai, grafika, drožiniai, gintaras, keramika ir... Gauta nauji grafikos darbai iš Vytauto Igno ir Giedrės Žumbakienės bei kitų menininkų.

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas
Antanas Kalvaitis, viceprezidentas

Simo Kudirkos šaulių kuopa sausio 16 New Yorko Kultūros Židiny surengė Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimą. Nuotraukoje — programos dalyviai ir svečiai. Iš kairės I-oje eilėje: šaulių kuopos kapelionas Tėv. L. Andriekus, OFM, paskaitininkas M. Gelžinis, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, LB New Yorko apygardos pirm. A. Vakselis, šaulių kuopos pirmininkas K. Miklas; II-oje eilėje: K. Bačauskas, muzikas V. Ralys, P. Jurkus, V. Jankauskienė, A. Jankauskas, solistas M. Razgaitis, Pr. Jurkuvėnienė, J. Jurkuvėnas, V. Butkys.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

ATVYKSTA HAMILTONO MERGAIČIŲ CHORAS "AIDAS"

Hamiltono mergaičių choras "Aidas", kviečiamas Amerikos Lietuvių Radijo klubo, atvyksta š. m. kovo 14 d. (sekmadienį), ir 4 val. p. p. koncertuos Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre. Chorui vadovauja muz. J. Govėdas su chorą dalyvauja ir sol. R. Strimaitis.

Detroito ir apylinkės lietuviai turėtų nepamiršti tokio svarbaus įvykio ir savo atsilankymu pagerbti chorą "Aidas" švenčiant savo 11-ąjį gimtadienį.

LOTERIJA

DLK Birutės draugijos Detroito skyriaus narės ruošia turtingą loteriją, iš kurios gautas pelnas bus perduotas Lietuvos atstovybės Washingtono, D. C. pastatui atnaujinti. Loterijos bilietai jau platinami ir juos galima išgyti sekmadieniais po mišių, prie lietuvių bažnyčių. Loterijos fantus sudaro: šiaudinukų paveikslai, audiniai, rankdarbiai ir šiaip įvairūs daiktai.

JAU PERSIŪSTA \$1,470.00

Lietuvos atstovybės Washingtono, D. C. pastatui atnaujinti Detroito komitetas jau surinko ir Lietuvos atstovybei persiuntė \$1,470.

★
Detroito parengimų kalendarį tvarko Emilija Kutkienė. Organizacijos ruošdamos renginį ji registruoja pas Emiliją Kutkienę tel. 846-3280.

ELIZABETH

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas įvyks vasario 21 d. Jis prasidės 11 val. ryto pamaldomis lietuvių šv. Petro ir Pauliaus bažnyčioje, kur bus laikomos Mišios už Lietuvą. Tuo po pamaldų, apie 12-tą val., įvyks iškilmingas minėjimas parapijos salėje. Kalbą pasakys Linas Kojelis, dirbęs Amerikos gynybos įstaigoje Pentagone, Washingtono.

Meninę dalį atliks sol.

Angelė Kiaušaitė ir Dr. Vinco Kudirkos lit. mokyklos mokiniai.

Bus renkamos aukos Lietuvos reikalams pagal laisvą aukotojo pasirinkimą. Po minėjimo apatiniame kambyje bus užkandžiai — pietus.

L. B. Elizabetho
Apylinkė

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 St. Euclid, Oh. 44119

(216) 486-2530

RITA MATAS - G.R.I.-BROKER

Certified Appraiser

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

AMERICAN HOFMANN CORPORATION
A leading manufacturer of dynamic
balancing machines has an immediate opening for a:
MANUFACTURING ENGINEER

For the planning and scheduling of its Production Department. Individual should have outstanding machine shop knowledge including CNC experience obtained in a small to medium sized job shop-like environment. BS Degree in ME or IE desirable, but not mandatory. Excellent opportunity for someone with initiative and who likes to join a young dynamic and growing company. Please send your resume to:

Personnel Department
AMERICAN HOFMANN CORPORATION
P.O. Box 10369
3700 Cohen Place
Lynchburg, Virginia 24506
Equal Opportunity Employer

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

ARGENTINOS SOLISTŲ KONCERTAS

LB Clevelando apylinkės valdyba rengia Argentinos solistų koncertą vasario 28 d. Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Sekančiame numeryje plačiau supažindinsime su solistais. Kviečiame tą dieną skirti svečiams iš Argentinos.

RADIJO PROGRAMA VASARIO 16 D. PROGA

JAV LB Kultūros Tarybos narys Juozas Stemjužis parašė skriptą ir techniškai suredagavo 30 min. juostelę radijo bangom vasario 16 d. proga. Juostelę "Rebirth of Freedom" išvertė į anglų kalbą ir įkalbėjo Algis Rukšėnas. Šią juostelę JAV LB Visuomeninių reikalų taryba išsiuntinėjo apylinkėm. Clevelando lietuviai šią

Kviečiame pamatyti filmą Prezidentas Antanas Smetona

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus valdyba kviečia visuomenę atsilankyti į skyriaus parengimą š. m. vasario 21 dieną, 4 val. popiet Lietuvos namų viršutinėje salėje.

Programoj:

Vasario Šešioliktosios priminimai, kalbės "Naujosios Vilties" redaktorius A. Laikūnas.

Bus rodomas atnaujintas istorinis prezidento Antano Smetonos filmas.

Dirvos rėmėjams dovanų traukimas.

Vaišės: užkandžiai — kavutė — baras.

Įėjimo auka \$5.00 asmeniui.

Skyriaus Valdyba

programą išgirs vasario 21 d. 7 val. vak. per WJW stotį. Programos sponsorius Clevelando apylinkė.

PADEKA

Dėkoju Laimai Jucaitienai, V. Degučiai ir Pranui Neimanui už leidimą išstatyti jų rankų darbo gamintus liaudies meno eksponatus Baltųjų Rūmų Senimo Konferencijos metu suruoštoje "American Heritage" parodoje. Jų eksponatai praturtino šią mažą parodėlę, kurią aplankė šimtai delegatų.

Elvyra Vodopalienė
ir
Galina Sužiedėlienė

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST & ASSISTANT

Lake Worth, Fla. immediate openings within our expanding rehabilitation agency. Variety of patients. Excellent benefits, continuing education & highly competitive salaries commensurate with experience. Fla. licensure or eligibility. Call collect 1-305-586-2525, Mrs. GOODMAN. (1-7)

PILĖNŲ TUNTO SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS MALONIAI KVIEČIA VISUS Į TRADICINĮ UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ BALIŲ

1982 m. vasario 20 d., šeštadienį,
7 Val. vakare
CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE,
877 EAST 185TH STREET.

LINKSMA SKAUTIŠKA PROGRAMA, ŠILTA
VAKARIENĖ IR KITOKI UŽGAVĖNIŲ VALGIAI SU
ŠAMPANU.

SOKIAMS GROS GERAS ORKESTRAS.

PELNAS SKIRIAMAS SKAUTŲ VASAROS STO-
VYKLAI.

Įėjimas asmeniui \$12.50, jaunimui \$7.00. Bi-
lietus platina ir status rezervuoja ponis Marytė
Puškorienė, telef. 486-8613.

Tarpkuopinėse šaulių šaudymo rungtynėse, pernai įvykusiose A. Valaičio ūkio šaudykloje, pirmą vietą laimėjo Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopa. Nuotraukoje geriausiai šaudę šauliai. Iš kairės vadovas Jonas Velykis, Juozas Merkys, Julius Merkys ir Jonas Navickas. J. Garlos nuotr.

Mylimai mamytei

A. A.

ALEKSANDRAI BACEVIČIENEI

Lietuvoje mirus, jos sūnui vyr. skautininkui
VLADUI BACEVIČIUI reiškiame gilią užuo-
jautą ir kartu liūdime

Aldona ir Juozas
Grinos

Živilė ir Vytautas
Malcanai

Regina ir Vytautas
Petrauskai

A. A.

Mylimai mamytei

ALEKSANDRAI BACEVIČIENEI

Lietuvoje mirus, jos sūnui VLADUI BACE-
VIČIUI reiškiu gilią užuojautą ir kartu liū-
džiu

Felicija Modestavičienė

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome
kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po
stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat
atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

Clevelando skautų sektetas "Budėkl", vadovaujamas Alg. Bielskaus Blynų baliuje šį
šeštadienį atliks programą. Pirmoje eilėje Rytas Urbaitis, Alfonsas Vanagas ir Darius Motiejū-
nas. Antroje eilėje: Jonas Muliolis, Paulius Žiedonis, Rimas Muliolis ir Paulius Nasvytis.
Pauliaus Nasvyčio nuotr.

DIRVA

PAREIŠKIMAS

Lietuvos šaulių Sąjungos Tretyje pirmininkas Karolis Milkovaitis, I vicepirmininkas Vladas Išganaitis bei Sąjungos jūrų šaulių vadovas Edmundas Vengianskas ir Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininkai dr. Leonas Kriaučeliūnas, Visuomeninių reikalų komisijos pirmininkas ir Teodoras Blinstrubas, Skyrių komisijos pirmininkas, 1982 m. vasario mėn. 9 d. ALTo patalpose turėjo pasitarimą šaulių Sąjungos ir ALT bendradarbiavimo reikalu.

Pasitarime prieita vienos

nuomonės, kad šaulių Sąjungos ir ALTo tikslai pilnai sutampa — Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymas, — ir sutarta tų tikslų siekimuose glaudžiai bendradarbiauti.

Iki šaulių Sąjungos vadovybės bus nustatyta jos galima su ALTu bendradarbiavimo forma, šiuo tarpu šaulių Sąjungos atstovai pareiškia, kad pilnai pritaria ALTo vedamai politikai, ALTo darbus remia ir ragina visus šaulių Sąjungos dalinius ALTą moraliai ir finansiniai stiprinti.

Šis pareiškimas visiems sutarus skelbiamas spaudoje.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos žinios

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba sveikina visus šios sąjungos narius Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventėje ir tikisi ne tik kiekvieno mūsų šioje šventėje dalyvavimo, bet ir tolesnio darbo, kad ši šventė būtų iškilmingai švenčiama ne tik išeivijoje, bet ir laisvoje Lietuvoje.

★

Lietuvos Pasiuntinybei Washingtone reikalinga parama, pasiuntinybės rūmams atnaujinti. Sąjungos valdyba šiam reikalui pasiuntė \$200.00. Kviečiame visus sąjungos skyrius ir pavienius narius įsijungti į šią akciją, patiems aukojant ir paakinant kitus aukoti.

Pasiuntinybės adresas: Lithuanian Legation, 2622 16th Street NW, Washington, D. C. 20009.

★

Filmas "Prezidentas Smetona" sėkmingai keliauja po visą Ameriką ir visur žiūrovų laukiamas. Jis buvo ro-

domas Bostone, iš ten persiųstas į Clevelandą, vėliau į Floridą, o kovo mėn. bus rodomas Toronte ir kitur.

Skyriai, norintieji filmą gauti ir rodyti savo gyvenvietėje, prašomi susižinoti

LIETUVIŲ OPERA

STATO

ROMANTINĘ TRIJŲ VEIKSMŲ OPERĄ

DER FREISCHUETZ TAIKLUSIS ŠAULYS

MARIJOS MOKYKLOS
AUDITORIJOJE

67TH & CALIFORNIA AVE.

S e k t a k l i a i

kovo mėn. 6 d., 8 val. vak.

kovo mėn. 7 d., 3 val. popiet

kovo mėn. 13 d., 8 val. vak.

Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje — Gifts International, 2501 West 71st Street, Chicago, Ill. 60629. Phone (312) 471-1424.

Paštu bilietai užsakomi tuo pačiu adresu siunčiant čekį Lithuanian Opera Co. Inc. pavadinimu.

Bilietų kainos: 25, 20, 15, 12 ir 10 dol.

KVIEČIAME VISUS IR IŠ VISUR ATVYKTI
Į SPEKTAKLIUS.

OUR DEEPEST SYMPATHY TO THE
FAMILY OF HENRIKAS, HIS PARENTS,
BROTHER KĘSTUTIS, SISTER ZUZANA
AND THEIR FAMILIES IN THE DEATH
OF THEIR SON AND BROTHER

VYTAUTAS TATARŪNAS.

AFFTER BEING DEPORTED BY THE
SOVIETS TO SIBERIA VYTAUTAS FELL
VICTIM TO TUBERCULOSIS, WHICH HAD
TERMINATED HIS LIFE AT THE AGE OF
56, ON FEBRUARY 8TH, 1982 IN KAU-
NAS, LITHUANIA.

NATIONAL ACME
CO-WORKERS

A. A.

VYTAUTUI TATARŪNUI

Lietuvoje mirus, jo broliui HENRIKUI TATARŪNUI su šeima ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Barbara, Vacys ir Paulius
P e t k a i

Nijolė ir Richard
C l a u s

A. A.

VYTAUTUI TATARŪNUI

Lietuvoje mirus, jo tėvams BRONIUI ir STASEI TATARŪNAMS Detroite, broliams HENRIKUI ir KĘSTUČIUI su šeimomis ir seseriai ZUZANAI SKIOTIENEI su šeima gilią užuojautą reiškia

Nijolė ir Gytis Motiejūnai
ir šeima

"Jinai ir trys gintarai" — Zenonas Jurys, Danutė Striugaitė, vadovas Vytautas Daugirdas ir Juozas Nakutavičius, lengvos muzikos ir šokių muzikos vienetas New Yorke, važiuoja gastraliuoti: vasario 20 į užgavėnių balių Waterbury; kovo 21 — Bostone, Minkų lietuviškos radijo valandėlės 48 metų sukaktuviniame koncerte; balandžio 17 — Dainos choro koncerte Baltimorėje; birželio 5 — Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos tradiciniame baliuje Clevelande.

L. Tamošaičio nuotr.

su mūsų ALT S-gos vicepirmininku Mečiu Šimkum, tel. (312) 254-7450 — ofise arba (312) 927-2046 — namuose.

Filmo reikalams komisija prie ALT S-gos valdybos svarsto galimybę, persukti dabar turimą filmą į video juostas, kad turintieji video aparatą, galėtų tą patį filmą žiūrėti. Komisija norėtų apytikriai žinoti, ar daug rastųsi norinčiųjų minimus video-tape įsigyti savo nuosavybėn. Vieno tape kaina būtų apie \$150.00. Komisija jau turinti penkis užsakymus.

RACINE

VASARIO 16 MINĖJIMAS

ALTo Racine skyrius ruošia Vasario 16 minėjimą vasario mėn. 21 d. šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Prieš tai, 9 val. 30 min. iš ryto bus laikomos pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės šv. Kazimiero bažnyčioje.

Kalbės prof. dr. Jonas Genys, Alto atstovas Washingtone. Programą atliks solistė Laima Stepaitienė, sopranas. Akompanuos muzikas Aloyzas Jurgutis. Po minėjimo bendri užkandžiai.

Wisconsin gubernatorius Lee Dreifus ir Racine miesto meras Stephen Olsen paskelbė Vasario 16-ją Lietuvų diena.